

Sid 2 **LEDAREN:** Efter Risikkos utspel hamnar kyrkan den här gången på de utpekades sida. Men det är inte förenligt med kristen tro att låta bli att hjälpa en människa i nöd.

TORSDAG 7 SEPTEMBER. NR 36/2017

Tacksamheten bar honom

Sidan 8

Tuffare tider väntar de kristna i Nepal

Sidan 6

Hjälp, jag har en avundsjuk släkting

Sidan 7

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL BORGÅ SVENSKA DOMKYRKOFÖRSAMLING OCH INSTICK TILL LOJO FÖRSAMLING

40 nya präster behövs i stiftet

Inom de närmaste åren behövs också nya diakoner, kantorer och ungdomsarbetsledare.

Sidan 4

Hopp mitt i sorg och sjukdom

Sidan 2

Alla kan sjunga som nunnorna gjorde

Sidan 12

Dansa när de andra sitter ner

Sidan 13

Rädslan ska inte få segra

Sidan 19

Han förhandlar med terrorister

Sidan 10

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Den laglydiga samariern?

BÅDE MÄNNISKORÄTTSGRUPPER, civila och kyrkans företrädare är bekymrade över inrikesminister Paula Risikos uttalande om att göra det kriminellt att gömma och hjälpa dem som fått avslag på asylansökan. Att regeringen utreder en sådan lagändring tolkas av en del som en panikreaktion över attacken i Åbo. Den är delvis förståelig, men utgör i grunden en djupt problematisk lösning. Dessutom innehåller utspelen en för-täckt propaganda, som de nationalistiska och populistiska krafterna i dagspolitiken bara kan jubla över. Både hjälpare och papperslösa generaliseras grovt i en svartvit berättelse där staten är den enda goda kraften. Kyrkan hamnar den här gången på de dåligas sida, särskilt efter att företrädare snabbt gick ut med att det inte är förenligt med kristen tro att låta bli att hjälpa en människa i nöd.

FÖR ATT bena ut det hela behöver det alltså sägas än en gång: 1. Kyrkan gömmer ingen. 2. Kyrkoasylan är ingen "asyl" i verklig bemärkelse. 3. Församlingarna gör ingenting i hemlighet. Kyrkoherden i Drumsö finska församling, ordföranden för Helsingfors gemensamma kyrkoråd, Juha Rintamäki hör till dem som än en gång upprepar det självklara: När någon vänder sig till kyrkan för akut hjälp kollar församlingen inga ID-papper. Däremot sker hjälpen öppet och myndigheterna har en uppfattning om vilka som sökt sig dit. Det kan handla om mathjälp, nödinkvartering eller stöd efter den första chocken med att uttyda – ock-så rent språkligt – vad ett myndighetsbeslut de facto innebär. Nyanserna i det här slaget av hjälp har likaså fallit bort i regeringens utspel. Hjälp är rätt och slätt inte bra tänk.

KYRKOSTYRELSENS sakkunniga i frågan, Marja-Liisa Laihia, har citerats i flera repri-ser och även hon fått bena ut att kyrkoasylan bland annat handlar om att ordna förutsättningar för den som fått ett avslag att se över ansökan tillsammans med någon som kan ge juridisk hjälp, ifall det finns skäl att gå vidare i processen. Till det stora nyansbortfallet i diskussionen hör nämligen också den här: En statlig myndighet kan fela. Alla avslagna asylansökande är inte skurkar som hotar vår trygghet. De kan också vara djupt olyckliga människor som sänds till otrygghet och död. Vem kan förbjuda någon att lyssna på dessas förtvivlan, om systemet dras så rätlinjigt som man nu tänkt?

ETISKT HANDLANDE är på samma gång både svårt och lätt. Att moralisera över beslutsfattarnas hjärtlöshet är bortkastat och billigt, för det finns onekligen också faktiska problem att lösa. Ändå är det nödvändigt att tillsammans tänka tanken till slut: Vilket samhälle har vi kvar om vi tummar på den djupa medmänskliga förankring som med fog tryggas i grundlagens nionde och nittonde paragrafer, likaså i FN:s deklara-tion om de mänskliga rättigheterna? För kyrkorna är det definitivt omöjligt att editera in den laglydiga, handlingsförlamade samariern i en av kristendomens viktigaste och mest Jesusför-ankrade berättelser.

ETISKT HANDLANDE är på samma gång både svårt och lätt. Att moralisera över beslutsfattarnas hjärtlöshet är bortkastat och billigt, för det finns onekligen också faktiska problem att lösa. Ändå är det nödvändigt att tillsammans tänka tanken till slut: Vilket samhälle har vi kvar om vi tummar på den djupa medmänskliga förankring som med fog tryggas i grundlagens nionde och nittonde paragrafer, likaså i FN:s deklara-tion om de mänskliga rättigheterna? För kyrkorna är det definitivt omöjligt att editera in den laglydiga, handlingsförlamade samariern i en av kristendomens viktigaste och mest Jesusför-ankrade berättelser.

För kyrkorna är det definitivt omöjligt att editera in den laglydiga, handlingsförlamade samariern i en av kristendomens viktigaste och mest Jesusför-ankrade berättelser.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: KATARINA NIKKANEN

"I drömmarna kommer mina nära och kära till mig och jag har en stark tro på att vi ses igen."

Hon bär en ängel i fickan

– 1992 var ett svårt år för mig, för då dog min syster. Så börjar en röd tråd i Katarina Nikkanens berättelse. Hon har fått lära sig mycket om sorg och sjukdom, mycket mer än någon människa ska behöva göra.

TEXT & FOTO: EMELIE WIKBLAD

Katarina Nikkanen har bött största delen av sitt liv i Liljendal. Hon har gått i skola där och i Lovisa, studerat till kock i storhushåll vid Östra Nylands yrkes-skola. En tid jobbade hon i butik i Sibbo.

– Jag blev förtjust i den unga, snygga killen bakom köttdisken. Och nu är han min man, **Hannu**.

Äldsta barnen **Charlotta** och **Jonas** är födda i Sibbo. 1993 flyttade familjen till Katarinas hemtrakter och började renovera hennes pappas hemgård i Mörskom.

– Vi hade bara ett rum som hela familjen bodde i, en utebastu och en spis i garaget. Det var ganska jobbigt, men det gick bra.

Året innan hade Katarinas äldre syster dött i cancer, bara 28 år gammal.

– Vi var bara två, mamma och pappa hade två flickor. Inte kommer man någonsin över det.

Men bara ett par år senare kommer en ny chock.

– Då får vi ett telefonsamtal på kvällen. Hannus syster **Minna** som väntade sitt andra barn hade blivit sjuk.

Systemen fördes till Helsingfors och efter åtta timmar får familjen ett nytt samtal: Minna och babyn lever inte längre.

– Det kan inte vara sant, berättar Katarina Nikkanen att hon tänkte. Varför ska allt hända oss?

Men livet fortsatte. Familjens andra pojke **Anton** föddes i december året därpå och några år senare yngsta barnet, **Emilia**, som skriver studenten i höst.

– Det har nog varit livat här, säger

Katarina Nikkanen som varit hemmamamma under barnens uppväxt.

Småolyckor som en bruten arm i hemmagjord backhoppningsbacke känns inte så farliga i ett större perspektiv.

Efter systemens död fick Katarina reda på att det finns ett genfel i släkten, som är orsaken till att så många dött unga är cancer. Katarina fick välja om hon ville få reda på om även hon hade genen.

– Jag funderade länge. Vågar jag?

Hon beslöt att låta sig testas. Svaret kom en tid senare när hon var i butiken och handlade. Jo, sade läkaren i Helsingfors, testet visade positivt.

– Okej, tänkte jag, då är det kört. I tre dagar satt jag bara och lekte med barnen i sandlådan. "Jag måste göra det nu, snart finns jag inte mera", berättar hon att hon tänkte.

Det var Hannu som fick henne att stiga upp och gå vidare.

Den hemska dagen

Katarina Nikkanens mamma hade också varit sjuk i cancer, men blivit frisk-förklarad. Vid 60 märkte hennes familj att mamman började glömma saker och läkarna konstaterade att hon led av en minnessjukdom. Katarinas pappa hade i sin tur en ganska svår astma, som han fått åka in till sjukhuset för några gånger.

En dag i juni år 2000 ringde Katarina Nikkanen som vanligt till sina föräldrar för att kolla att allt var bra. Hon pratade med sin pappa, som berättade att varken han eller mamman mådde

så bra, men att det inte var någon fara – kanske skulle de åka en sväng till hälsocentralen till kvällen.

På eftermiddagen ringde Katarina igen. Då svarade mamman, som annars inte brukade svara i telefon. "Var är pappa? Jag har ärende till honom", frågade Katarina. "Inte kommer han nu, han ligger där mellan sängarna", sa mamman.

– Då fick jag bråttom.

Hon körde så snabbt hon kunde till föräldrahemmet, där hon hittade sin pappa på golvet. Hon ringde grannarna och ambulansen, men det var för sent.

– Det var ju mamma som var sjuk, det var inte pappas tur.

En månad senare dog mamman. Då hade cancer spridit sig i hennes kropp.

– Det var ett tungt år. Det var tjugo dagar mellan begravningarna och jag fick inte ens ta mamma till pappas be-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: pre-numeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

KATARINA NIKKANEN

FÖDD I LILJENDAL, BOR I MÖRSKOM.

FAMILJ: MAKEN HANNU OCH BARNEN CHARLOTTA, JONAS, ANTON OCH EMILIA.

HAR SPELAT MED I LILJENDAL-REVVYN OCH LURENS SOMMAR-TEATER I MÅNGA ÅR.

UTBILDAD KOCK, JOBBAR NU SOM SKOLGÅNGSBITRÄDE.

gravning, för då var hon redan så dålig.

Det har funnits stunder av hopplöshet, medger Katarina, men i grunden har hon hopp och förtröstan.

– Livet går vidare. Man glömmar ju aldrig sånt som har hänt. I drömmarna kommer mina nära och kära till mig och jag har en stark tro på att vi ses igen.

En vinter med mycket snö ordnades talko vid ungdomsföreningens lokal. Hannu klättrade upp på taket för att röja snön – och rasade lika snabbt ner på andra sidan. Han togs med ambulans till Tölö, med skador på ryggkotorna.

– Om vi inte haft så många vänner som bad för oss, då vet jag inte hur det skulle ha slutat, säger Katarina.

Men den gången slutade det lyckligt. Och den bitterhet hon känt för att Gud, som ska vara stor och mäktig och se till att alla har det bra, inte kunnat hjälpa

KATARINA NIKKANEN tycker om att glädja människor med små överraskningar och guldkanter i vardagen.

hennes nära och kära, ebbade ut.

– Då märkte jag att Han visst hjälper.

Teatern och familjen ger ork

Förra hösten fick Katarina gallbesvär, som ledde till en operation. Efteråt kände hon sig pigg och ville göra något roligt och började riva taket i salen för att få fram de gamla fina plankorna. Hon hade burit ut alla gamla taksxivor när läkaren ringer och berättar att prover de tagit från gallan visar på cancer. Efter en plågsam väntan får hon remiss till Helsingfors. Operationsdatum bokas till januari.

– Egentligen var jag glad att jag börjat med takrenoveringen. Den skulle ju bli klar till julen så jag hade massor att syssla med. Men två dagar satt jag på köksgolvet och bara grät.

Operationen gick bra, hon var frisk och ingen vidare behandling behöv-

des enligt läkarna i Helsingfors. Budet från det egna sjukvårdsdistriktet i Lah-tis var ett annat, där tyckte läkaren att hon skulle få cellgiftsbehandling. Det kom som en chock och Katarina Nikkanen visste varken ut eller in. Till sist fattade hon ett beslut.

– Om jag inte har cancer någonstans, varför ska jag inleda en så jobbig behandling? Jag vet inte om jag gjort rätt val, men jag lever med det här valet.

Katarina tycker om änglar. Hon har en liten ängel som numera följer med på alla läkarbesök.

– Gud vet att jag har haft det jobbigt, jag tror han ser till att jag nu får känna frid och inte behöver vara rädd.

En hel del östnylänningar känner säkert igen Katarina Nikkanen från teater-scenen. Det har hunnit bli sjutton år med Liljendalrevyn och sju pjäser med

Lurens sommar-teater. I vintras tog hon sig till revyövning, endast dagar efter operationen, med 32 stygn i magen.

– Jag brinner för teater. Den har varit en stor räddning för mig. Jag tycker om att få roa andra. I teatervärlden glömmar man precis allt annat.

Även familj och vänner hjälper henne att orka.

– När jag är väldigt ledsen och trött får jag prata med Hannu. Han tycker det mesta kan fixas, och det är ju sant.

Svärmor har också varit ett stort stöd, någon hon alltid fått ringa.

– Våga be om hjälp, även om det kan vara svårt, uppmanar Katarina.

Att prata med andra hjälper, att få lämna en del av smärtan i ett annat rum och komma hem gör det lättare. Och att bara få sitta ner i en kyrkbänk kan vara precis det som behövs ibland.

Heli Inkinen första kvinnan ut

ÄRKEBISKOPSVÄL. Många har uttryckt sin besvikelse över att det saknas kvinnliga biskopar i Finland.

Nu ställer prästen och universitetsläraren **Heli Inkinen** upp i ärkebiskopsvalet. Inkinen har ungefär fyrtio röstberättigade bakom sig.

– Många har bett mig ställa upp, jag har övervägt saken och beslutat att jag

ställer upp, säger Inkinen till Kotimaa24.

– Som kyrkohistorier och forskare betraktar jag ofta saker genom gender-glasögon. Kön har alltid betydelse, också i det här valet. Det finns ingen kvinnlig biskop, och detta motsvarar inte sammansättningen varken bland kyrkans medlemmar eller anställda, konstaterar Inkinen.

Inkinen vigdes till lektor 1982 och prästvigdes 1989, av **John Vikström**. Hon var kyrkomötesombud 2004–2007 och Inkinen doktorerade 2013 vid Åbo Akademi.

Inkinen var tidigare stiftssekreterare i Åbo ärkestift.

Oförändrat bidrag från staten

EKONOMI. Kulturministeriet föreslår att det finansieringsbidrag som den lutherska kyrkan i Finland får av staten nästa år bibehålls på samma nivå som år 2017, det vill säga 114 miljoner euro. Det här rapporterar Kotimaa 24. Bidraget till den evangelisk-lutherska kyrkan motiveras av de samhällsnyttiga tjänster som kyrkan upprätthå-

ler. Till dessa räknas bland annat begravningsväsende, bevarande av byggnader av kulturhistoriskt värde samt folkbokföring.

I samband med årets budgetmangling gjordes en lagändring som innebär att indexjusteringarna för åren 2017–2019 frystes. Det innebär att den höjning av budgeten som kyrkan hoppats på inte kommer

att göras heller nästa år.

Undervisnings- och kulturministeriet föreslår också att man därutöver understöder övrig religiös verksamhet och andra trossamfund med 3,3 miljoner euro. Av den summan går merparten, eller 2,54 miljoner euro, till den Ortodoxa kyrkan. Finlands sjömanskyrka beviljas i sin tur 134 000 euro.

Ny generation behövs i

UTBILDNING. Att studieplatser fylls är glädjande när många av kyrkans anställda närmar sig pensionsåldern. Inom snar framtid behöver Borgå stift totals nya präster och diakoner. Ungdomsledare som saknar behörighet är en annan utmaning.

TEXT: EMELIE WIKBLAD ILLUSTRATION: MALIN AHO

Bland de studerande som sätter sig på skolbänken i höst finns kyrkans framtida präster, diakoner, kantorer och ungdomsarbetsledare. Under förra läsåret studerade närmare 5 400 personer något som ger behörighet till ett yrke eller en uppgift inom kyrkan. Ungefär 1 850 av dessa gick en andra stadieets barnledar- eller kyrkvaktmästarutbildning, övriga studerade vid universitet eller yrkeshögskola.

Knappt 20 000 personer arbetade för Finlands evangelisk-lutherska kyrka år 2016, men den siffran pekar neråt. Den största minskningen syns bland dem som arbetar med småbarnsfostran, bland vaktmästare och kontorspersonal, men också prästerna har blivit färre de senaste tio åren. Samtidigt stiger medelåldern, kyrkans fast anställda är nu i medeltal 50 år.

Källor: Kyrkostyrelsen: Ammatillisen koulutuksen raportti, från åren 2012–2016. Helsingfors universitet, Östra Finlands universitet och Åbo Akademi: Tulevaisuuden teologi, Teologisen alan koulutus- ja osaamistarpeen ennakointiraportti.

40 präster i pension

– Störst behov har vi just nu av präster. Inom fem år går 40 präster i pension och varje församling behöver åtminstone en präst, säger stiftssekreterare **Tomas Ray**, som varit med i Borgå domkapitels rekryteringsarbetsgrupp.

År 2009 var 40 procent av alla teologer i arbetslivet födda på 1950- och 60-talen och de närmar sig nu pensionsåldern. Om alla tjänster som blir lediga verkligen kommer att besättas är ändå inte klart, eftersom församlingar sparar och slås ihop.

Teologiutbildningarna, som finns vid Helsingfors universitet, Östra Finlands universitet och på svenska vid Åbo Akademi, har sedan 2012 haft allt mellan 600 och 1 200 sökande per år. (Variationen beror delvis på att sökande från och med år 2015 måste rangordna alla sin ansökningsmål.)

Cirka 300 nya studerande har årligen påbörjat studierna. För ÅA:s del ligger den siffran kring 20, i linje med antalet startplatser.

– I år hade vi 48 sökande och vi har 20 som svarat positivt till att ta emot studieplats. Det ser bra ut inför terminsstarten, säger professor **Mikael Lindfelt**.

Alla som studerar teologi blir inte präster; många satsar på allmänna studier, och utbildningen kan också ge ämneslärarbehörighet. Av drygt 200 magistrar som fick sin examen år 2016 hade över hälften prästbehörighet. För Åbo Akademis del var andelen något mindre, åtta av nitton utexaminerade.

Kyrkan är teologernas enskilt största arbetsgivare. För- ra året prästviges 90 personer i den evangelisk-lutherska kyrkan, åtta av dem i Borgå stift, en ökning från åren innan. I flera stift är tillgången på präster för tillfället god, vilket tar sig uttryck i en något ökad arbetslöshet bland nyutexaminerade teologer.

Tar examen vid sidan av jobbet

Efter prästerna står diakoniarbetarna i tur. I Borgås stifts församlingar arbetar drygt 90 diakoner.

– Många går i pension inom några år och det kommer finnas ett stort behov av nya, säger **Cecilia Forsén**, stiftssekreterare för diakoni.

Strax efter år 2020 när behovet en topp. Men också här är det möjligt att tjänster dras in.

– Det vi är väldigt glada över är att vi kommer att få nya diakoner, säger Forsén.

Vid nästa diakonvigning som ordnas i början av september vigs nio diakoner till tjänst i kyrkan.

– De är sådana som jobbat i församlingen men inte haft en utbildning och studerat vid sidan av jobbet, berättar Forsén.

De som arbetar inom kyrkans diakoni kan vara diakoner eller diakonissor, det vill säga ha en socionom- eller sjukskötarexamen. Yrkeshögskolan Diakonia ord-

nar båda typerna av utbildningar, medan Novia utbildar socionomer på svenska. Diakonias utbildningar är populära. I fjol ansökte över 600 personer, varav drygt 200 fick en studieplats.

Vid Novia är socionomutbildningen gemensam och den studerande kan sedan välja inriktningen Kyrkans arbete för att bli diakon eller ungdomsarbetsledare. För- ra året hade fem av 115 utexaminerade diakoner en svensk examen. Samma år vigdes 58 diakoner, varav ungefär hälften började jobba i en församling.

STUDIER HELSINGFORS

Studenter slarvade inför inträdesprov i teologi

Gulnäbbarna, det vill säga förstaårsstuderandena, vid Helsingfors universitets utbildning i teologi är rekordfå i

år. Bara 132 personer antogs till utbildningen, trots att det fanns 170 platser, skriver Kotimaa24.

Det låga antalet beror inte på att intresse för utbildningen skulle ha saknats. Hela 627 personer sökte till utbildningen, varav 295 deltog i inträdesprovet. Men problemet låg i att nivån på

prestationerna i inträdesprovet var låg.

– Det är tydligt att stu-

denterna inte pluggat inför provet. En del skrev till och med att de inte alls bekantat sig med inträdeslitteraturen, säger **Aura Nortomaa**, ordförande för uttagningskommittén vid teologiska fakulteten, till Kotimaa24.

Trenden är nedåtgående – exempelvis år 2014 deltog 436 personer i inträ-

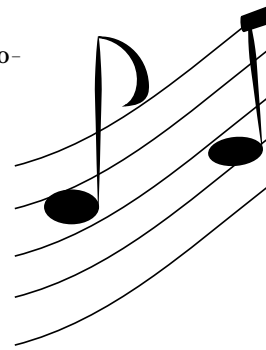
desprovet. Aura Nortomaa tror att de nya reglerna med förstagångskvoter påverkar siffrorna negativt, eftersom många som vill studera teologi väljer att göra det senare i livet. Förstagångssökande har i stället valt en annan utbildning.

Nortomaa säger att det var rätt beslut att inte anta

studenter som slarvat.

– Vi kan inte anta personer som inte läser på inträdeslitteraturen. Det vore skadligt för fakulteten, för dess image och för de studerandes motivation, säger Nortomaa.

Under många år antog universitetet i Helsingfors 200 teologistudenter per år.

kyrkans tjänst

Yngre inte behöriga

Inom kyrkan arbetar cirka 1 200 ungdomsarbetsledare. Andelen unga, under 30-åriga, anställda har minskat de senaste åren. De senaste fem åren har utbildningen till ungdomsarbetsledare haft kring 200 sökande och i medeltal har 100 personer årligen påbörjat studierna.

På svenska studerar en dryg handfull blivande ungdomsarbetsledare. Det utexamineras tillräckligt många behöriga ungdomsarbetsledare för att fylla församlingarnas behov, men tillgången och behovet av arbetskraft varierar mellan stiftet. För Borgå stifts del står utbud och efterfrågan i proportion till varandra, om man ser på pensionsavgången.

– När det gäller ungdomsarbetsledare och kantorer är förhållandet i stort sett ett till ett, säger Tomas Ray.

Han berättar att utmaningen när det gäller ungdomsarbetsledare är att många yngre egentligen har en annan utbildning, till exempel teologi, och därför inte är behöriga för sin tjänst.

Kräver mer än studier

Kantorerna är en yrkeskategori som skiljer sig från de andra. Det räcker inte med högskolestudier, utan den musikaliska fostran måste börja mycket tidigare. Ålderskillnaderna är stora bland dem som börjar studera: en del byter bransch eller studerar vid sidan av jobbet.

Förra året studerade 163 personer kyrkomusik vid Sibelius-Akademien, 48 vid en finsk yrkeshögskola och 8 personer vid yrkeshögskolan Novia, men utbildningen av kantorer och kyrkomusiker håller på att struktureras om och de finska yrkeshögskolorna avslutar sina kyrkomusikutbildningar.

De som utexamineras har goda arbetsutsikter. Att de finska yrkeshögskoleutbildningarna försvinner betyder snarare att församlingarna inom några år kan få brist på behöriga sökande. För att råda bot på kantorsbristen har församlingarna ändrat på tjänstekraven och bytt ut kantorstjänster mot kyrkomusiker eller andra arbetstitlar som inte har samma utbildningskrav. I Borgå stift kommer ungefär tio kantorer gå i pension de närmaste åren.

– Vi analyserar feedbacken noggrant, säger Terhi Kaira på Kyrkostyrelsen.

Snart ska feedbacken analyseras

FRAMTID. Fram till i morgon har församlingarna tid på sig att ge respons på de åtgärder inför kyrkans framtid som kyrkomötet beslöt om i maj.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

I maj gav kyrkans beslutsfattare i kyrkomötet Kyrkostyrelsen i uppgift att verkställa sjutton åtgärder som gäller kyrkans framtid.

– När kyrkomötet beslöt om åtgärderna i våras, förutsatte de också att församlingarna, samfälligheterna och domkapitlet hörs i frågan, säger **Terhi Kaira**, projektchef vid Kyrkostyrelsen, kyrkomötets verkställande organ.

Kyrkostyrelsen har skickat ut ett frågeformulär som församlingarna, samfälligheterna och domkapitlet har tid att svara på fram till den 8 september.

– När vi fått in alla svar kommer vi att analysera dem noggrant. Ute på fältet finns vitt skilda åsikter i många frågor, så vi kommer inte att kunna ta allas önskemål i beaktande. Men analysen gör vi omsorgsfullt.

Sedan beslutet om de sjutton åtgärderna togs av kyrkomötet i maj har ärendet behandlats av Kyrkostyrelsens plenum, i Kyrkostyrelsens ledningsgrupp och i samråd med experter på olika områden.

– Åtgärderna är väldigt olika till sin karaktär. En del

handlar om detaljer, andra berör stora helheter i kyrkan, säger Kaira.

Tidtabellen snäv

När kyrkomötesombuden sammanträder i november får de ta del av responsen.

– Tidtabellen har varit ganska stram, eftersom kyrkomötet vill att ärendet behandlas på höstens möte, säger **Magnus Riska**, stiftsdekan i Borgå stift.

Han berättar att domkapitlets synpunkter slogs fast när domkapitlet sammanträdde den 22 augusti. Domkapitlet har också, tillsammans med Församlingsförbundet, samman kallat väckelserörelser och kyrkliga organisationer till ett möte där bland annat de sjutton åtgärderna diskuteras. Träffen hölls den 7 september i Tammerfors.

Sänkt centralavgift?

Bland de åtgärder kyrkomötet beslöt om finns bland annat att stiftsfullmäktige avskaffas, att församlingarnas avgifter till centralfonden sänks och ett förslag som skulle möjliggöra att en person som flyttar till en annan församlings område inom samma samfällighet kan bevara sitt medlemskap i den första församlingen.

I maj när beslutet om åtgärderna togs, gick åsikterna i sår.

– Våra förslag är inte radikala, men de är realistiska, sa **Katri Korolainen**, ordförande för det framtidsutskott som beredde frågan i kyrkomötet.

Kika in i ...

Fontana Medias nätbokhandel
www.fontanamedia.fi
Alltid öppen!

Fontana Media ger ut cirka tio egna titlar per år. Vi har också ett stort utbud av böcker från andra förlag.

”Vi ber inte om att slipp

NEPAL. Sedan ett drygt år tillbaka är Joel Hafvenstein chef för United Mission to Nepal (UMN), den andra internationella medborgarorganisation som på 1950-talet fick börja jobba i Nepal. Landet var fram till dess så gott som stängt för omvärlden.

TEXT: BRITT-HELEN LINDMAN

FOTO: JOANNA LINDÉN-MONTES

Finska Missionssällskapet och UMN har en gemensam historia sedan slutet av 1970-talet då sällskapets första missionärer skickades till Nepal. Ända fram till 2008 var UMN den organisation sällskapets missionärer arbetade genom. Under åren har UMN hunnit bygga många av de vägar, skolor, sjukhus och vattenkraftverk som finns i Nepal. Då UMN började sin verksamhet gjorde man det mesta av jobbet själv, men idag har man mera övergått till att stöda, utbilda och stärka kapaciteten hos nepalesiska organisationer, så att de kan utföra jobbet.

Joel Hafvenstein växte själv upp i Nepal, eftersom hans pappa jobbade med att bygga vattenkraftverk för UMN.

Hur har samhället utvecklats sen du som barn bodde i Nepal?

– De kristnas situation har blivit bättre. På 1980-talet var det förbjudet att evangelisera öppet i Nepal, så kristna träffades i hemlighet. Jag minns en julfest vi hade en gång. Vi höll på att avsluta festen och någon hade redan hunnit bära bort biblarna och sånghäftena. Då dök polisen oväntat upp. Den gången hade vi tur för hade de kristna böckerna funnits kvar hade det kunnat gå illa.

Under de senaste åren har kristna kunnat leva öppet, men nu verkar det bli tuffare igen. En ny grundlag förbjuder verksamhet där målet är att omvända någon till en annan religion. Det råder ännu oklarhet kring hur lagen kommer att tolkas. Hafvenstein har under sitt första år som chef för UMN hunnit diskutera de kristnas situation med ett fyrtiotal kristna ledare och han är överraskad över deras lugn.

– De säger att de upplevt förföljelse förr, så det är inget nytt. Under förföljelse svetsas kristna samman på ett speciellt sätt, så det kommer också något gott ur förföljelse menar de. De kristna ledarna säger att de inte ber om att slippa förföljelse, utan de ber att Gud ska ge dem kraft och att hans vilja ska ske, oberoende om de lever i frihet eller under förtryck.

De kristnas situation i landet är tude-lad. Å ena sidan finns den nya grundlagen som eventuellt kan göra livet svåra-

re för kristna, å andra sidan har kristna nu funnits i landet så länge att de anses som en del av samhället. Kristna har redan några platser i parlamentet och även ute i samhället har de fått ledande roller.

Vad är hemligheten till att kyrkan i Nepal hör till de snabbast växande i världen?

– En nepales sa till mig att precis som man väntar på barn något år efter att ett ungt par gift sig, på samma vis väntar man sig i Nepal att kyrkan ska växa. Man utgår från att det ska komma nya medlemmar och födas fler församlingar. Kyrkan i Nepal jobbar bland marginaliserade människor, det är en kyrka för de fätti-

JOEL HAFVENSTEIN säger att de kristnas situation i Nepal är bättre idag jämfört med då han växte upp där på 1980-talet.

ga. Att ta hand om de fattiga och utstötta är ju också vad Bibeln uppmanar oss till. Kanske kyrkorna hos oss också skulle växa om vi vågade gå ut med budskapet till de utstötta.

– Bibelns budskap om att inget yttre kan förorena en människa är ett starkt budskap till daliterna, den lägsta kasten, som både bildligt och bokstavligt bär andras föroreningar i det samhälle de lever i. Människor undviker kontakt med daliter för att inte bli förorenade. De kan till exempel inte hämta vatten från samma brunn eller äta vid samma bord som en dalit. Daliterna jobbar ofta med att städa toaletter och sopa gator och anses även

på grund av det som orena. Bibelns budskap om att vi alla är lika mycket värda, är något som kan läka de sår som daliterna fått på grund av omgivningens förakt.

Vad är viktigare inom missionen: evangelisation eller praktiskt arbete för att hjälpa sin nästa?

– Ingetdera är viktigare än det andra. Att bara evangelisera räcker inte, men att bara satsa på praktiskt hjälparbete räcker inte heller. Det måste vara en kombination av båda. Om vi bara evangeliserar, gör vi som kyrka inte allt det andra som vi också är kallade att göra. Hur trovärdiga är vi då? Det är också viktigt att vi

NEPAL ÖVERSVÄMNINGAR

4 frågor och svar om översvämningarna i Nepal

Janne Juhani och **Eli-na Lind**, Finska Missionssällskapets (FMS) missionärer i Nepal berättar om läget när det gäller översvämningarna i landet. Missionssällskapet har skickat 70 000 euro i katastrofhjälp

via ACT-alliansen samt 25 000 euro via sina kyrkliga partner till de drabbade.

1. Hurudan förödelse har översvämningarna hittills förorsakat?

– 36 län lider av över-

svämningarna, varav åtta är svårt drabbade. Antalet döda uppgår till 160 personer. Därtill är 29 personer försvunna och 46 skadade. Åtminstone enligt de lokala väderleksstationerna i tre av länen har regnen varit de häftigaste på 60 år. Den ekonomiska förlusten av skörden som förstörts uppskattas till ett värde av 67

REGNEN SOM drabbat Nepal har ställvis varit de värsta på 60 år. FOTO: FINNSKA MISSIONSSÄLLSKAPET/ELINA LIND

miljoner euro. Över 27 000 människor – poliser, armén och civila – har mobiliserats för hjälparbete.

2. Hurudan katastrofhjälp ger FMS?

Nu i början delar vi ut rent vatten, mat, kläder, filtar och ordnar med tillfällig inkvartering. Vi har redan hjälpt 165 familjer i Morang.

a förföljelse”

FÄRGGLAD GUDSTJÄNSTLOKAL av nepalesiskt snitt.

FÄRGGLATT ÄR det också på insidan.

hjälp till alla, inte bara andra kristna. Bibeln uppmanar oss att älska vår nästa – också om den har en annan tro. Vad är det för speciellt om vi bara hjälper dem som har samma tro som oss?

Hur fritt kan UMN verka i Nepal?

– Idag har den nepalesiska staten mera kontroll över internationella med-

borgarorganisationer än förr. Men UMN har verkat så länge i Nepal att vi har ganska lätt att få jobba fritt. Många av dem som idag är i maktposition kommer från landsbygden, från trakter där UMN jobbat och därför vet de vilket gott arbete vi gör. Det viktiga är dock att staten gynnar och främjar landets egna medborgarorganisationer så att de

kan vara med och bygga upp samhället.

Hafvenstein är tacksam för att Finska Missionssällskapet ännu är med och stöder utbildnings- och hälsovårdsprojekt.

– Många andra organisationer har lämnat dessa och övergått till att stöda till exempel byggande av infrastruktur så att nepaleserna skall ha möjlighet att komma sig in på den globala marknaden. Men utbildning och hälsovård är fortfarande viktiga, menar han.

– Vi satsar till exempel mycket på att utbilda kvinnor. Eftersom deras utgångsläge är så dåligt, krävs det mycket och långsiktigt arbete för att kunna förbättra deras ställning och levnadsförhållanden.

”Om vi bara evangeliserar, gör vi som kyrka inte allt det andra som vi också är kallade att göra.”

Joel Hafvenstein

Senare ger vi psyko-socialt stöd, jordbruksstöd samt stöd till att reparera vatten- och sanitära anläggningar.

3. Hur många människor når FMS med sin hjälp?

För tillfället når vi ut med hjälp till 2 250 hushåll i Morang, Sarlahi, Chitwan och Banke län. Våra lokala samarbetspartner ansvarar för

att hjälpen når fram. Dessutom får 400 hushåll hjälp av lokala församlingar i Chitwan, Makwanpur och Bardiya tack vare tilläggssumman på 25 000 euro.

4. Hur påverkar översvämningarna de mest sårbara i samhället: kvinnor, barn, funktionshindrade och daliter, kastväsendets mest

diskriminerade grupp?

– Översvämningarna påverkar allra mest livet för kvinnor och barn, speciellt för ammande mammor och bebisar. Bristen på rent dricksvatten och mat är det största bekymret för just dessa. I vissa län har det förekommit epidemier, vars orsak man inte kunnat härleda. Många skolor ligger el-

ler har legat under vattenmassorna. De skolor som besparats från översvämningarna har i sin tur använts som nödinkvartering. Dessutom har barnens skolmaterial, som häften och böcker, förstörts. Vattennivåerna har nu börjat sjunka, men efterarbetet kommer att dröja flera månader.

VÅGA FRÅGA

Hur hantera avundsjuka?

En nära familjemedlem har alltid varit nyfiken på vad människor äger och hur de hanterar sina ägodelar och pengar. Jag har ibland tolkat det som en slags avundsjuka och försökt styra samtalen i annan riktning. Men när nyfikenheten riktas mot mig och min familj har jag svårt att förstå de känslor det väcker i mej. När min fru och jag för två år sedan miste en kär förälder kom samma nyfikna frågor till oss. Hur bemöter jag avundsjuka som riktas mot mej?

■ MARIA SUNDGREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

AVUNDSJUKA ÄR en blandning av känslor. I avundsjukan finns ilska, sorg och avsky blandat. Alla kan vi känna avundsjuka gentemot andra människor. Vi kan vara avundsjuka på allt! Avund-

sjuka är ju ingen charmerande egenskap, och något som vi oftast inte vill kännas vid. Vi kan avundas någon deras utseende, deras personlighet eller något de äger. Någon annan har något som jag inte har. Att gå omkring och vara avundsjuk är tungt och dystert. Avundsjukan tar ofattbart mycket energi och glädje från vårt eget liv. Vi får påminna oss om att ingen människa kan ha allt! Fast ibland kan vi tycka att vissa människor faktiskt har allt. Då får vi påminna oss om att alla har vi något, och ofta väldigt mycket, att glädjas åt. Jag tror att konsten att vara lycklig inte kommer även om vi skulle få allt, utan lyckan ligger i att vi kan odla det vi har och glädjas åt det. Om vi avundas en egenskap som någon har, så kan vi själva försöka att öva oss i att uppnå den egenskapen. Fast ibland är det bara omöjligt! Det finns så otroligt mycket vi inte kan uppnå, men då får vi påminna oss om det vi kan och allt det vi kan bli bättre på. I bästa fall kan avundsjukan användas på ett positivt sätt, vi kan vända den energin till att försöka uppnå det som vi avundas någon annan.

När det gäller materiella saker och rikedomar är det möjligt för oss att uppnå dem till en viss nivå. Sedan är det sällan som materiella rikedomar korrelerar med lycka. Å andra sidan kan det vara svårt att vara lycklig om vi lever på fattigdomsgränsen. De flesta av oss finns väl någonstans däremellan.

HUR KAN vi då hantera avundsjuka medmänniskor? Det är inte enkelt. Som frågeställaren skriver har hen fått arva en del. Den som får arva har ju all rätt att glädjas åt sitt arv. Vi väljer ju inte vad vi får arva. Frågeställaren har släktingar som är avundsjuka och gärna vill veta hur stort belopp ni fått arva. Jag har svårt att se att vetskapen om beloppet skulle minska avundsjukan hos släktingen. Så det är kanske bäst att svara litet vagt på den frågan. Kanske säga att det var en del pengar och att jag är glad över att jag fick arvet. Eventuellt tillägga att ingenting ändrar hur mycket ni än pratar om arvet. Arvet har tilldelats och kan inte ändras. Vissa saker är vad de är och kan inte ändras på. Släktingen upplever antagligen att det är orättvist och skulle gärna ha fått en del av kakan. Nu blev det inte så och det finns inget att göra åt den saken. Vidare har du också rätt att säga det du tänker: att du inte tycker om att diskutera arvet och vad man kan göra med det. Då är du ärlig gentemot släktingen och hen får försöka hantera det på bästa sätt.

Varför du upplever ett obehag att prata om arvet handlar kanske om att du mycket hellre hade fått behålla den kära föräldern i livet än att få arva. Det känns kanske olustigt när släktingen vill gräva i något som är både känsligt och sårbart. När allt kommer omkring är det alltid de mänskliga relationerna vi har som egentligen betyder något. Vi kan vara materiellt rätt fattiga, men rika på vänner. Vänner som finns med i både med- och motgång. Det finns inga pengar eller arv som kan ersätta dem!

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och kontaktuppgifter, men du får ställa din fråga anonymt. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”.

SORG. Hans sexåriga son dog i cancer. Ett par år senare dog hans fru i en plötslig hjärnblödning. Hur går man vidare när man drabbats av ”det värsta”? Det skriver Patrik Hagman om i boken ”Sorgens gåva är en vidgad blick”.

Rädslan är värre än det vi fruktar

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

När **Patrik Hagman** var 21 år dog hans pappa i cancer. När hans son **Joel** många år senare insjuknade i hjärncancer märkte han att han trädde in i en värld, ett sätt att leva, som var bekant för honom. Han visste hur man skulle vara anhörig till någon som var svårt sjuk.

Men först under den process som ledde fram till boken *Sorgens gåva är en vidgad blick* märkte han att han påverkats av sin fars sjukdom och död mycket mer än han tidigare förstätt.

– När jag var 21 lade jag det bara åt sidan och fortsatte livet. Jag gick aldrig igenom en typisk sorgprocess. Men jag inser att mitt sökande och det att jag valde att studera teologi är starkt relaterat till min pappas sjukdom. När Joel var på sjukhus blev också den erfarenheten en kontakt till pappa, eftersom sjukdomen var en så stor del av vårt liv tillsammans.

Teologen och författaren Patrik Hagman har – efter sin sons och sin frus död – ofta fått höra orden ”du är så stark”.

– Men den här boken vill jag visa att det inte är riktigt så enkelt. Man kan också säga att jag är skadad. Jag har ett trauma från min uppväxt.

Det finns inget ”normalt” liv

Boken inleds med ett bibelcitat. ”Stick svärdet i skidan. Skulle jag inte dricka den bägare som Fadern har räckt mig?” Det är Jesus ord till Petrus, som försöker hindra dem som kommit för att gripa hans mästare och, i förlängningen, korsfästa honom. Man kan kanske säga att Hagmans berättelse handlar om hur man når den punkt då man kan säga de orden.

Redan som 21-åring insåg Patrik Hagman att termer som ”orättvisa” inte går att tillämpa på livet.

– Livet funkade inte på det viset. Det finns inget ”normalt” liv att förhålla sig till. Jag känner inte ens att jag är väl-

digt hårt drabbad av livet. Det är bara det att det som drabbat mig hör till saker som vår kultur är så otroligt dålig på att hantera.

Han påpekar att han inte behövt ha ångest över outredda frågor när han förlorat sina närmaste.

– Jag har känt saknad och smärta, men inget har varit outrett. Det är förstås en bra sak att leva på ett sådant sätt att ens relationer går att avsluta plötsligt. Att man inte går och tänker ”det där måste vi reda upp nångång”. Men det finns ingen som velat mig eller oss illa. Både Joel och pappa och min fru **Kika** fick dyr och bra vård.

Kanske väcks bättre frågor

När Patrik Hagmans pappa var sjuk var det många – också han själv – som var fullkomligt övertygade om att pappan skulle komma att bli helad. Ändå dog han. Vid begravningen höll Patrik ett tal där han riktade udden mot dessa ”ordningskristna”, för vilka det fanns ett system som Gud följer, och vars regler man kan tillämpa på sitt eget liv. I ett sådant system har den som inte blir helad till exempel begått någon synd. Eller också trodde han inte tillräckligt, eller också saknade den som bad för honom tro.

– Religion kan inte användas för att ordna upp saker, eller för att förklara sådant vi inte vet. Det är farligt, och leder lätt till att man försöker styra och kontrollera andra, och till hårdhet. För mig har tro och Gud aldrig handlat om det.

Frågan drevs till sin spets när Hagmans pappa dog, eftersom så många var helt övertygade om att det ingick i Guds plan att hela honom.

– Och när han inte blev helad måste jag fatta beslutet: tror jag att Gud ljugit för de här människorna, är det kanske så att vi inte bad tillräckligt? Eller är det fel på den bild av Gud som de människorna har? Det finns inget logiskt samband mellan hur vi ber och vad som händer, det måste fungera på

något annat sätt. Att jag tror på Gud behöver inte betyda att jag får saker förklarade för mig. Det kanske väcks nya frågor. Kanske bättre frågor.

Det är på det sättet kristendomen är värdefull för honom.

– Den får mig att se hur märklig världen är.

Kanske behövde Gud Joel

Boken handlar om en ung man som förlorar sin far, som sedan träffar sin blivande hustru Kika, om deras liv tillsammans, om deras son Joel, om sonens sjukdom och död, och sedan också om hustruns plötsliga död då hon bara var 38 år.

Den innehåller väldigt lite spekulation kring varför det gått som det gått. Patrik Hagman vänder sig mot alla försök att förklara livet med att Gud ville ha det så eller så.

– Idag är jag gift med **Emma** och är jättelycklig. På något plan skulle jag ju inte vara här om inte Kika hade dött. Men det är ju fullständigt groteskt att tänka att Gud skulle ha tagit livet av mitt barn och min fru för att göra det möjligt. Det jag försöker visa också när jag skriver om pappas död är att Guds prioriteringar kanske är väldigt annorlunda än våra. Det är inte alltid så att det som vi själva tycker är det som gör oss lyckliga är det som Gud tycker är viktigt.

Ändå, säger han, måste vi ibland försöka sätta svåra saker som drabbar oss in i ett sammanhang.

– Det var Kika som gjorde det först, och jag tog efter. Vi började tänka tanken att Gud behövde Joel till något, därför kunde han inte vara kvar här. Det är fullständig spekulation, jag har ingen aning om hur något sådant skulle kunna fungera, men det hjälper mig att tänka så, och det emotsäger inget som vi tror om kristendomen. Vi vet ju nästan ingenting om livet efter döden. Men nu känns det att Kika på något sätt var väldigt färdig med sitt liv. Hon hade varit med om så mycket, och det hade gjort henne till en fin människa.

DET HÄR är den bästa beskrivningen jag kan göra om varför kristendomen är viktig, säger Patrik Hagman om sin nya bok.

Tror du fortfarande på helande?

– Det är fjärran från mig att säga vad Gud kan eller inte kan göra. Det finns hur mycket vittnesbörd som helst i världen om att märkliga saker händer. Men det finns inte en tillstymmelse av logik kring det. Det är inte heller så att sådant bara händer kristna. Vi kan inte förstå hur sådant fungerar.

Ändå, menar han, är det meningsfullt att be, också att be om helande.

– Det är meningsfullt på jättemånga olika sätt. Men jag tror inte att vi kan styra Gud eller tvinga Gud till något. Jesus säger att vi ska komma med våra önsknings till Gud, och det är värdefullt, för det klargör vilka av våra önsknings som är sanna och vilka som är falska. Det är svårt att be seriöst och ärligt om saker som vi på något plan vet att vi egentligen inte borde be om. Bönen hjälper oss att se vad som är sant om oss själva. Den hjälper oss att sortera i våra begär, vilket är viktigt för att vi ska mogna som människor. Och bara för att vi inte förstår på vilket sätt våra böner påverkar Gud betyder det inte att de inte skulle vara betydelsefulla.

Den gudomliga maktlösheten

När Joel var sjuk orkade Patrik Hagman inte be hela tiden. Då var det värdefullt att det fanns andra som bad för Joel och för familjen.

– Men det finns också situationer då det enda vi kan göra är att be. Det är otroligt skönt att åtminstone det finns. Det finns många undersökningar som visar att också människor som inte tror på Gud ber. Den desperationen. Vi ber då det inte finns något annat att göra.

Han skriver om bönen som den maktlösa handling.

– Vi tar ofta till bön då vi inte kan göra något annat, och det som uppenbaras där är att det är sådana vi är. I grunden är människan rätt maktlös. Det är det som är det oerhörda med kristendomen: i någon mening är också Gud maktlös. Det är det som uppenbaras på korset. Gud väljer maktlöshet, att inte tvinga sig på verkligheten. Det finns något gudomligt i maktlösheten som bönen är ett väldigt bra uttryck för.

Under sonens sjukdom och efter hustrun Kikas plötsliga död lärde sig

”Vi tänker att det inte finns något sätt att gå vidare om det värsta sker – men när vi står där märker vi att livet går vidare av sig självt.”

Patrik Hagman

Patrik Hagman att rädslan är värre än det vi är rädda för.

– Rädslan är en del av att vara människa, livet blir jättemycket lättare när man inser att alla andra också är rädda. Alla handlar vi utifrån någon sorts osäkerhet, som vi kanaliserar på olika sätt. De som är närmast oss fokuserar vi vår rädsla på. Men när döden kommer in i livet märker vi att vi inte behöver prestera livet, det ges oss hela tiden. Vi tänker att det inte finns något sätt att gå vidare om det värsta sker – men när vi står där märker vi att livet går vidare av sig självt.

Övning i tacksamhet

Han poängterar att han inte skrivit ett handlingsprogram eller någon typisk sorgebok. Den enda handfasta rekommendation han kommer med är att det hjälper att vara tacksam.

– Tacksamhet kan man använda till vad som helst. Det är en otroligt kraft som vi kan göra bruk av i våra liv, bara för att vända blick, flytta vårt fokus från det som inte hjälper oss. Jag har använt tacksamhet otroligt mycket som

ett sätt att hantera det att människor tycker att jag gör bra saker. För att inte bli hög i korken. Tacksamheten flyttar alltid fokus bort från oss själva. Jag riktar den förstas till Gud. Och jag tänker mig att om man inte är kristen och är tacksam, så är det ändå Gud man riktar tacksamheten till, säger han.

– I någon mening är det det som Gud är. ”Jag vill tacka livet...” Vad skulle det annat vara än ett namn på Gud?

Du skriver om att du och Kika var tacksamma också när det var som svårast, när Joel mätte som sämst. Hur var det möjligt för er?

– Jag kan inte säga något annat än ”vi var nu sådana”. Och att det inte är en slump att vi var sådana. Det var en följd av hur vi levde våra liv. Det är det som kan vara provocerande med den här boken: jag säger ju faktiskt att det spelar en roll att man lever ett kristet liv. Att vi söndag efter söndag firat gudstjänst och deltagit i den här ritualen som kallas eukaristi, där vi övar oss i tacksägelse.

I hela sitt liv har han varje kväll tackat för den dag som gått.

– Det är en del av vad jag är och en del av vad Kika var, och vi hjälpte varandra. Det märkliga är att det är i sådana här situationer man märker att det spelar någon roll. Det är också därför jag själv kan bli så provocerad av människor som ser på kristendomen som en teori om verkligheten. Det är inte jätteviktigt hur vi tror att verkligheten är byggd, det är saker som vi gör som är viktiga. Att vi ber aftonbön, att vi väljer att gå i kyrkan. Det är det som formar oss som människor.

PATRIK HAGMAN

- **Patrik Hagman** är uppvuxen i Vasa och bor i Åbo. Han är universitetslärare i praktisk teologi vid Åbo Akademi.
- **Han har** tidigare gett ut bl.a. ”Om kristet motstånd” och ”Söndagskola för vuxna”.
- **Boken** ”Sorgens gåva är en vidgad blick” utkommer på Fontana Media idag.

NÄR MAN är välförberedd kan man vara närvarande i stunden, och då behöver man inte vara rädd, säger Antti Pentikäinen, som är ledare för ett fredsfrämjandsnätverk som förhandlar med terrorister. FOTO: PRIVAT

Öga mot öga med terrorister

FREDSMÄKLARE. Första steget är att börja se sin fiende som en människa. Det säger Antti Pentikäinen som i flera års tid förhandlat med terrorister.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

– En terroristgrupp är som ett rum med en död kropp. Om du täpper till alla fönster och dörrar dör alla. Det första du måste göra är att öppna ett litet fönster.

Antti Pentikäinen leder sedan 2014 det fredsfrämjandsnätverk som grundats av FN och OIC (Organisation of Islamic Cooperation).

Ibland kan det räcka att möta någon med blicken för att öppna det där lilla fönstret.

– Rädslan inom en terrorgrupp är oerhörd, medlemmarna lever under konstant hot. Bara det att någon ser dig i ögonen, och ser en människa, kan vara en transformativ handling. Jag är övertygad om att vi måste se människovärdet hos dem som försöker lösgöra sig från en terrororganisation.

Antti Pentikäinen talar om att se det potentiellt goda i varje människa, också i sin fiende. Han drar paralleller till Bibeln.

– Vi missar ofta vilket stort hot samarierna verkligen var för judarna på Jesu tid, de uppfattades som det ultimata hotet. Ändå såg Jesus att de kunde vara

”Bara det att någon ser dig i ögonen, och ser en människa, kan vara en transformativ handling.”
Antti Pentikäinen

en källa till något gott. Att följa hans exempel är både radikalt och svårt. Men vi behöver lära oss att se denna potential, och hur Gud kan verka genom den.

Måste lita på magkänslan

Förberedelserna är noggranna innan Antti Pentikäinen går in i förhandlingar med potentiellt farliga grupper och människor.

– Vi analyserar och försöker undvika onödiga risker. När du är välförberedd känns det oftast okej att gå in i en situation och förhandla. Men allt går inte att förutse, och ibland uppstår situationer när du måste våga chansa, säger Pentikäinen.

Han kommer ihåg en förhandling med en wahabistisk islamistledare.

– Många avrädde mig från att träffa honom, de sa att han kommer att döda mig. Men jag litade på min magkänsla och på att denne man förstod att mötet med mig kunde ge honom något som var mer värdefullt än mitt liv.

I samtalet utmanade Antti Pentikäinen ledarens tankar om religiöst motiverat våld.

– Jag frågade honom om religion inte borde vara en inre strävan att förstå vem Gud är och att guida människor på den vägen. Då lutade sig wahabisten mot mig och sa: ”Det har jag aldrig tänkt på.”

Den situationen har Pentikäinen tänkt på många gånger efteråt.

– Egentligen tog jag en för stor risk. Men till min styrka som förhandlare hör att jag i stundens närvaro inte känner

rädsla. Jag är känslig för signaler från den jag diskuterar med, men samtidigt orädd. Jag kan vara närvarande i stunden, och den närvaron gör att människor slappnar av.

De små stegen

Pentikäinen får ibland frågan hur man blir en bra fredsfrämjare.

– Man lär sig av sina misstag. Ingen föds till fredsfrämjare, även om man kan ha egenskaper som är bättre och sämre.

Det kanske viktigaste är att inte ge upp.

– Det här är svårt för mig, för varje dag finns det goda orsaker att ge upp: hot, en omöjlig politisk miljö, krav upifrån. Men att inte ge upp, och att inte göra samma misstag två gånger, det är det viktigaste. Och att förstå att det inte är så farligt att misslyckas.

Att se de små stegen är också en nyckel.

– För mig är det ofta svårt att acceptera att de framsteg vi gör är så små. Men verkligheten förändras lite i taget.

Försoning en het potatis

Utmaningarna är många.

– Fyrtio procent av världens fredsprojekt misslyckas inom de första två åren. Vi har ofta felaktiga föreställningar om hur fred skapas.

Han gör ett hopp till Nelson Mandela och år 1990.

– När Mandela blev frigavs inspirerades människor och ledare världen över och började tala om nåd, förlåtelse och

försoning. Men vad hände sen? Vi tappade bort den biten. Försoning har blivit en het potatis som ingen vill ta i.

Som bäst jobbar Antti Pentikäinen med ett FN-projekt som berör just försoning. I verktygsbacken har han sin kristna tradition. Pentikäinen är uppvuxen i den laestadianska väckelsen och är utbildad teolog.

– När du gräver djupt i din egen tradition kan du också inspirera andra, utan att försöka visa att det är din tradition som är bäst. I en försoningsprocess måste många bitar falla på plats och en religiös tradition kan vara en av de bitar som motiverar individer.

Ett år efter masskjutningen på Utøya i Norge besökte Antti Pentikäinen ön tillsammans med en norsk pastor.

– Hon berättade för mig hur hon bemött föräldrarna till de ihjälskjutna ungdomarna.

Föräldrarnas fråga var: Varför såg inte Gud detta och grep in? Varför stoppade han inte Anders Breivik?

– Det honsa till föräldrarna var att Gud visst såg det som hände, men att han såg det genom korset, och att han också såg gärningsmannen genom korset. Det här är svåra frågor, som det inte finns några enkla svar på. Men i den kristna teologin finns ett hopp som kan hjälpa oss.

Antti Pentikäinen talade under rubriken ”Defining Humanity in Front of Violence and Terror” vid Europeiska självårdsnätverket ECPC:s konferens i Träskända i augusti. Han är för närvarande tjänstledig från sin tjänst som verksamhetsledare för Kyrkans utlandshjälp.

Ny bok!

//

Sorg är det tillstånd där helt vardagliga och vanliga saker får oväntad betydelse. Frågan Hur mår du? blir omöjlig att svara på med mindre än fem minuter av förklaringar. Att gå till butiken blir ett ställningstagande. Att städa hemma blir ett arbete med de djupaste skikten i ens personlighet.

Patrik Hagman

Fontana Media ger ut cirka tio egna titlar per år. Vi har också ett stort utbud av böcker från andra förlag. Kika in i vår nätbokhandel på fontanamedia.fi.

Foto: Sofia Torvalds

Patrik Hagman
Sorgens gåva är en vidgad blick
– Att förlora sin far, son och fru

Patrik Hagman har upplevt flera stora förluster i sitt liv; inom loppet av några år förlorar han sin sexårige son i cancer och sedan sin hustru i en plötslig hjärnblödning. I sin bok skriver Hagman om vad som händer i en människa när sorgen så påtagligt kliver in i ens liv.

Inb. 27,90

Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Vår kalasturné har börjat!

Nästa vecka är vi i **Karis** och **Åbo**

KARIS

Tisdag 12.9

Församlingshemmet

13-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

ÅBO

Torsdag 14.9

Församlingshemmet

13-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

Välkommen med!

Din församling har varit med dig genom åren. Den och vi vill fortsätta vandra med i vardagen. Det här vill vi uppmärksamma i samma veva som **Finland fyller 100**. Församlingsförbundet, Fontana Media Ab och Kyrkpressen ställer till bokkalas med några av de fina församlingar vi finns till för. **Bokförsäljningen** pågår hela dagen. Här finns något för alla! Bland annat andliga böcker, barnböcker, nyttigt material för föräldrar, lärare och församlingsanställda trängs i våra hyllor. **Kalaskväll** med minnesväckande frågesport och musik avslutar festen.

Följande anhalter på kalasturnén:

NÄRPES

Tisdag 19.9

Församlingshemmet

13-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

VASA

Onsdag 20.9

Stora församlingssalen

12-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

JAKOBSTAD

Torsdag 21.9

Församlingscentret

13-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

BORGÅ

Onsdag 27.9

Församlingshemmet

13-18 Bokförsäljning

17 Kaffeservering

18 Festprogram

Gilla Fontana Media på Facebook. Där hittar du också vårt evenemang för kalasturnén.

PRESENTATION

12 röster

Antologin **Människohundarna** från kursen Litterärt skapande är intressant för att den säger något om hur icke-etablerade skribenter vill uttrycka sig i Svenskfinland idag. Vilka teman fånglar dem? Var bränner det till för dem, och för oss läsare?

De tolv skribenterna bakom antologins texter verkar alla relativt säkra i sitt uttryck. Men de texter som skapar bilder på läsarens näthinna är de som lyckas gestalta sin känsla. Att måla upp sådana bilder är svårare än man skulle tro, till och med för garvade skribenter.

Allmänt kan man säga att många av skribenterna lyfter fram tung barn- och ungdomstematik, eller tung och svår tematik över huvudtaget. Därför känns det som en lättnad att det finns texter som håller ett avstånd till läsaren. Jag hade gärna läst fler texter som betraktat sitt subjekt med större distans, och med humor. **Patricia Bruuns** mycket säkra novell *Visdomsstanden* är en njutning att läsa just på grund av det här, och särskilt i den här samlingen. En annan text som jag gillar för sin dubbelhet och distans är **Anne Hietanens** *Lotta*.

Men här finns många skribenter som jag blir nyfiken på, till exempel **Terhi Paukku**, som målar upp bilder som jag inte blir kvitt, eller **Lot-ta Green**, som har fått allt att falla på plats i *Den stora lådan*. Och det finns fler – så gott som alla av texterna har stäl-len som får dem att bita sig fast.

”Så här skriver Svenskfinland just nu. Det här är riktningen. Håll ögonen på oss”, står det i förordet, och det kan kännas provokativt. Men jag är glad att jag läst boken, för jag tror att de har rätt. Om fem år kommer flera att ha gett ut ett större verk.

■ SOFIA TORVALDS

Lossa våra bojor, Guds milda moder!

TIDEBÖN. Man behöver inte gå i kloster för att lära sig sjunga som en nunna. I höst ordnas en kurs för dem som vill lära sig de vackraste tidebönssångerna som sjöngs i birgittinernunnornas kloster i Vadstena och Nådendal. Sången är en väg till ett möte med Gud.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

– *Ave maris stella*. Våga bara hoppa in i det, ni behöver inte ta på er flytväst. Lita på att rummet bär.

– *Ave ma-ri-is*, sjunger vi.

– Glid bara in på tredje tonen! *Stee-el-la-a*.

Vokalerna stiger upp i koret i Olaus Petri kyrka i Helsingfors. Vi är bara tre stycken, men vi låter som en större kör, eller snarare som en större samling nunnor som hittat en gemensam ton.

Nina Fogelberg och **Sofia Lindroos**, bägge två yrkesmusiker med lång körfarenhet, ska i höst leda en kortkurs i Birgittasystrarnas medeltida bönesånger. Varje kursdag avslutas med *vesper*, eller aftonsång.

– Den bok vi sjunger ur, *Cantus Sororum*, Systrarnas sång, är också namnet på vårt projekt. Det här är den liturgi, alltså tidegården, som sjöngs i klostren från söndag morgon till lördag kväll, berättar Fogelberg.

Heliga Birgitta fick, som känt, uppenbarelser eller visioner, och dem skrev hon ner. Hennes mentor och biktfar **Petrus av Skänninge** komponerade melodier till dem, eller använde bitar av melodier som sjöngs på den tiden. Birgitta hade noggranna regler för sina kloster, för hur kyrkorna skulle byggas, men också för hur Birgittasystrarna skulle sjunga.

– Det var just för nunnorna som den här musiken skapades. Till Birgittas regler hör att man inte ska framhäva sin egen röst. Att vi ska hitta en gemensam ton kan ju också låta kravfyllt – men här är det texten och innebörden

som är det viktiga, säger Sofia Lindroos.

Alla röster får rum

Det är svårt att inte framhäva sin egen röst. Jag försöker använda ”mitt stöd”, som jag lärt mig som korist, och jag märker att jag drar ut på tonerna för att höra att tonen ligger rätt. Men akustiken är barmhärtig, och när vi sjunger tillsammans märks det inte att jag bitvis släpar under de andra i tonhöjd. Efter ett tag slappnar jag av, smälter in, slutar bry mig om hur det låter.

– *Dei mater alma*, sjunger vi, Guds milda moder. Lossa våra bojor! Håll det onda borta!

De gregorianska tonslingorna stiger uppåt och fyller koret med ekon.

– Vi vill poängtera det att det är någonting med det här sättet att sjunga som gör det väldigt tillåtande. Alla röster får rum. En del röster är som diamanter, andra som pärlor, en del som grus, och det ligger ingen värdering i det – men tillsammans blir de en helhet. Fokus är på något helt annat än på utförandet, säger Fogelberg.

Sofia Lindroos påpekar att det faktiskt är frågan om bön eller lovsång.

– I den här sången tycker jag att man får kontakt med sitt inre liv. Och det är ju en väg till ett möte med Gud. På sista tiden har jag märkt att jag behöver den här sången, för jag är en person som lätt stressar mycket. Jag är fascinerad av hur mycket Birgitta beundrade Maria. Det känns sunt att ha en stark förebild. Vi bär på en längtan till Gud, och jag tycker den längtan speg-

OLAUS PETRI kyrkas barmhärtiga akustik gör det lätt att surfa på tonvågen och följa med, säger Nina Fogelberg och Sofia Lindroos.

lar det här goda som vi vill, men inte alltid lyckas med.

Sången blir som en våg

Olaus Petri kyrka är känd för sin goda akustik, och den är en populär konsertkyrka. Det var en orsak till att just den kyrkan får stå värd för kursen. Olaus Petri har också blivit Sofia Lindroos hemförsamling och med arbetet i Olaus Petri-kören, där hon sjungit i mer än femton år.

– Olaus Petri har varit en viktig byggesten i mitt kyrkomusikaliska medvetande, framför allt genom Folke Forsmans arbete med OP-kören. Det var också inom kören vi två träffades för första gången, säger Fogelberg.

En annan god orsak att ordna en kurs i Birgittasystrarnas sång just i Olaus Petri är att kyrkan har en staty av heliga Birgitta, en kopia av den som finns i klosterkyrkan i Vadstena.

KP-redaktör prisbelönt i Solveig von Schoultz-tävlingen

PRISUTDELNING. I måndags offentliggjordes pristagarna i Solveig von Schoultz-tävlingen 2017. Första pris gick till **Mats Backström** från Jakobstad för novellen *Bra och dåliga affärer*, andra pris till **Maria Kallio** från Korsholm för novellen (*Såsom ock vi förlåta*) *dem oss skyldiga äro* och tredje pris till **Ulrika Hansson** från Helsingfors. Hansson jobbar

som redaktör vid Kyrkpressen och informatör vid Fontana Media.

Hanssonns bidrag är novellen *Snart vänder det*, som utspelar sig i Terjärv, där hon vuxit upp. Replikerna är delvis skrivna på dialekt.

– Jag är lika överraskad som glad över priset! säger hon.

Hon har inte skrivit skön-

litterärt tidigare.

– Det här var lite av ett experiment. Men jag är litteraturvetare och har alltid haft ett stort intresse för litteratur och skrivande.

Under åren har hon intresserat sig för Solveig von Schoultz-tävlingen, och ville gärna försöka sig på novellformatet.

– Kanske jag helt enkelt behövde en deadline!

ULRIKA HANSSON. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Ulrika Hanssonns novell handlar om en kvinna i trettioårsåldern som stannat kvar i glesbygden i sitt barndomslandskap, och samtidigt långtar bort. Juryn kallar den ”en språkligt exakt, realistisk berättelse som kombinerar den krassa vardagen med ett lyriskt vemod i en helhet som visar att det alltid finns en väg framåt, trots allt”.

Sofia Lindroos var för några år sedan med om att ordna konfirmationsundervisning för ungdomar intresserade av musik och sång tillsammans med **Mikael Busck-Nielsen**, som är präst i Johannes församling.

– Varje måndag då vi träffades firade vi *completorium* på slutet. Jag blev väldigt tagen av det, av upprepningarna, av att sjunga samma ord, eller bön, om och om igen. Dessutom tycker jag att den gregorianska notbilden triggas fantasin på ett helt annat sätt än den nutida. Det är en resa att uppräcka tonerna och orden.

– Jag i min tur upptäckte tidigt de

folkliga koralerna och började sjunga dem. Det finns mycket gemensamt mellan dem och den gregorianska musiken: samma meditativa stämning, det att rytmen kommer inifrån. Det finns inga taktstreck, säger Fogelberg.

Båda poängterar att det handlar om att dela, och om att uppleva. Den övertonsrika sången blir som en våg som bär dem som sjunger. Också en osäker och ovan sångare kan surfa på den vågen och känna att tonerna inte är något de behöver producera själva.

– Det handlar om att stämma in i något tidlöst. Det är en fläkt, man kan bara följa med.

CANTUS SORORUM

• **Under tre** fristående lördagar ordnas en kurs i Birgittasystrarnas medeltida bönesånger i Olaus Petri kyrka på Minervagatan i Helsingfors. Kursen är gratis.

• **Kursledare** är Nina Fogelberg och Sofia Lindroos. Av dem som deltar krävs inga förkunskaper.

• **Kursdagar** är lördagen den 30.9, lördagen den 7.10 och lördagen den 25.11. Under första kursdagen håller Hilikka-Liisa Vuori en föreläsning om heliga Birgitta. 7.10 firas Birgittas kanonisationsdag med Festvesper kl. 18.

• **Kursdagarna avslutas** alltid med vesper klockan 18.00, och man kan komma för att delta enbart i den.

• **Anmälan och** mer info: nina.fogelberg@live.fi eller sofia.lindroos@kungsvagen.fi.

”Det handlar om att stämma in i något tidlöst.”

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

Dansar du så dansar jag

Semesterns sista helg gick jag på festival för att göra ett desperat försök att

klämma in så mycket som möjligt på så kort tid som möjligt. Jag är på en

festival i den del av världen där jag är uppvuxen och där jag vet allt för väl att man inte ska skämmas ut sig genom att dra uppmärksamheten till sig i onödan. Kanske är det för att simturerna i havet blev så få denna sommar som jag måste öva självöver-

vinnelse denna sista semesterhelg. Jag övar den genom att dansa framför scenen i ett tält där de flesta sitter ner. Jag skulle vilja säga att det är för att jag känner mig fri och obekymrad, men sanningen är att det går bara därför att jag inte är ensam.

Jag har slutit en överenskommelse med en vän på plats: dansar du så dansar jag. Och varje gång självmedvetenheten hotar att uppsluka mig håller jag den på armlängds avstånd genom att påminna mig om att jag inte är ensam och upprepa för mig själv:

”Det finns de som sitter men som egentligen skulle vilja dansa.”

Jag medger att det på något plan känns som självplågeri, sådär som det alltid gör när man lämnar tryggheten av egen fri vilja. Men bortsett från att jag har upplevt hur mycket

större musikupplevelsen blir när jag dansar mig genom den tänker jag att jag gör mig till en tyst stödperson för alla närvarande som inte heller tror att de är tillräckligt bra för att ställa sig upp och dansa framför scenen.

Spännande men med brister

BOK

Blå villan

Författare: Eva Frantz
Förlag: Schildts & Söderströms 2017

sarna något att se fram emot. Med tanke på Eva Frantz för många att skriva spännande scener

I fjol debuterade **Eva Frantz** med *Sommarön*, en mysdeckare som mycket väl kan ha varit årtiondets minst blodiga. I *Blå villan* skruvas dramatikens däremot upp redan från början – en kvinna hittas med vetslös i en blodpöl på sitt eget köksgolv. Offret visar sig vara Becca Stenlund, känd för sin blogg om vackra hem, smakfulla stilleben och ekologiska val.

Det visar sig att det funnits många som irriterat sig på Beccas präktiga skrivelser, men frågan är om någon av dem varit beredd att gå så långt som till ett mordförsök. Varvat med berättelsen om polisens arbete och oroliga familjemedlemmar finns också insprängda minnen från mer än en tragisk barn-dömd, ett koncept som känns bekant från *Sommarön*.

Eva Frantz kan konsten att skriva fram en spänning som gör att jag vid flera tillfällen läser med andan i hal-sen. Därför är det synd att hon ibland får berättelsen att stanna upp onödigt mycket genom att samma händelseutveckling beskrivs ur flera personers synvinkel utan att det tillför något nytt. Polisen Anna Glad är en sympatisk person som man gärna följer i mer än en deckare, men med tanke på att *Blå villan* är den första boken i en planerad serie kunde åtminstone den sista godbiten gällande Anna Glads privatliv ha sparats till nästa del för att ge lä-

känns det som om en onödigt stor del av bokens handling förmedlas genom referat av personernas tankar. Det är ett enkelt sätt att föra handlingen framåt, men att i högre grad låta personerna agera hade inte bara bidragit med mera spänning utan också gett personskildringen mer kött på benen. Att polisen Anna känner ett ovanligt starkt engagemang för Beccas femårige son hade till exempel gärna fått synas tydligt i handlingen innan (och inte efter) att Anna själv reflekterat över engagemanget. Lillgammala Bruno är också en charmerande karaktär, men att han uppfattar sin nedslagna mamma som kladdig i stället för att inse att hon är blodig känns inte alldeles trovärdigt, inte ens i en deckare som försöker vara lite småstadsmysig trots våldsdådet.

Med en lagom vindlande och tillräckligt överraskande intrig som håller spänningen vid liv ända till det dramatiska slutet – och dessutom med en huvudperson som läsaren kan känna varmt för – innehåller *Blå villan* egentligen alla nödvändiga grunder för en god deckarupplevelse. Därför önskar jag att det hade funnits mer tid för finputsning och fördjupning av texten som i den här versionen inte når riktigt ända upp till sin potential.

ERIKA RÖNNGÅRD

EVA FRANTZ nya deckare är mer dramatisk än fjolårets. FOTO: HELEN KORPAK

CTC
Energeth Group

CTC EcoAir 510M är en 10 kW varvställd värmepump som anpassar sig automatiskt till villans effektbehov under året.

CTC EcoAir 510M

RN RÖRTJÄNST AB
PUTKIPALVELU OY

AAA
Måttliga krav på kvalitet

- Bergs-värme - Luft/vatten värmepump - Installation
Robert 050-3754246 rn.rortjanst@multi.fi

LOCUS
www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

*Vad varje nära anhörig
borde veta?*

Fritt informationspaket samt kostnads kalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatzen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustomisto.fi

www.espoonhautaus.fi

amoena

Till användare
av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

**Dejourering
dygnet runt**
nkab.fi

Nykarleby Kraftverk

Kvarnvägen 20, 66900 Nykarleby
tel. (06) 7856252

Hedra minnet
Begravnings-tjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravnings-tjänst
P. Borg & Co 30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

INGVAR!
En musikalisk möbelsaga

WASA TEATER
ÖSTERBORG
REGIONTEATER

EN FARTFYLLD OCH ROLIG MUSIKAL
OM SVENSKHETEN OCH IKEA

PREMIÄR 9 SEPTEMBER

WASA TEATERS BILJETT KASSA SANDÖGATAN 7 | 06-3209330 | ÖPPEN TI-LÖ KL 12-14.30 & 15-17
BILJETTER OCKSÅ FRÅN NETTICKET.FI | WWW.WASATEATER.FI

En lätt och trygg dosdispensering av mediciner, hjälper i vardagen

Anja doserar läkemedlen tryggt

Anja är ett tryggt och säkert sätt att få sina mediciner färdigt utdelade i dospåsar. Apoteket expedierar de tabletter och kapslar som patienten använder regelbundet, förpackade i engångsdospåsar för två veckor åt gången. Tjänsten är avsedd för alla, oberoende ålder eller mängd av mediciner. Tjänsten passar både personer som bor själva och personer på servicehem eller i hemvården. Tjänsten sparar tid för vårdpersonalen och garanterar en felfri dosering av mediciner till patienten.

Anja finns redan på nästan 300 apotek.
Bekanta dig med Anja!

anja.fi

UR EVANGELIET

”Älska era fiender och be för dem som förföljer er.”

Läs mera i
Matt. 5:43–48

OM HELGEN

Guds kärlek känner inga gränser

Genom sitt liv och sin undervisning gav Jesus uttryck för den kärlek från Gud som överskrider alla gränser. Hans exempel förpliktigar oss att se en nästa i varje människa.

Av Kristus får vi också kraft att göra gott mot våra medmänniskor. En människa är inte alltid själv medveten om att hon är ett redskap för Guds kärlek när hon gör goda gärningar.

RUNT KNUTEN

”Sorgen söker ord.”

En ny stödgrupp för sörjande startar i drängstugan i Larsmo tisdag 19.9 kl. 13.30.

KVINNOWEEKEND

på Pörkenäs 6–7.10.2017

Leva i nåd

Maria Ottensten, Heidi Storbacka m.fl.

Info och anmälan (senast 27.9): www.kyrkansungdom.nu eller KU:s kansli, 045 234 8073.

Arr. Förb. Kyrkans Ungdom & Jakobstads sv. förs. i samarbete med SFV Studiecentralen

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MIA ANDERSSÉN-LÖF

FOTO: JANNE LÖV

Se människan i varje människa

HEMÅR MIN nästa? Mänskligheten i oss ställs inför frågan, igen och igen. Asylsökande? Papperslösa? Marginaliserade? Tiggare? – Ja, alla de, och dessutom: din manipulerade chef, grannen som inte plockar upp efter sin hund, och mobbaren på skolgården. Någonstans räcker känslolansens inte längre till. Nöden – eller oviljan – är för stor. Inifrån stiger ett motstånd. ”Om ni hälsar vänligt på era bröder och bara på dem, gör ni då något märkvärdigt?” frågar Jesus i evangeliet för den här söndagen, som handlar om vår nästa.

EVANGELIET UTMANAR oss att göra något utöver det vanliga – att också älska dem vi inte tycker om eller förstår oss på, att be för dem som gör oss illa.

Inför den utmaningen får vi ingen draghjälp av vår tidsanda. Ett socialt mark-

nadstänk, där en relation antingen ska ha ett underhållningsvärde eller vara fördelaktig för att vara värd investeringen, lär oss att sortera ut obekväma bekantskaper. Jesus utmanar oss att tänka bredare kring vad en människa är värd – ”på er är till och med hårstråna räknade”. (Matt. 10:30)

”Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett mildt och ödmjukt hjärta, så skall ni finna vila för er själ. Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt”, säger han (Matt. 11:29–30).

DET ÄR inte alltid enkelt. Men det är skonsamt. Gud förser oss med redskap och med ett föredöme. Och därtill, som Lars Huldén skrev i ett helt annat sammanhang: ”Hä är in lykko tå an kan arrbeit i laag.”

• MIA ANDERSSÉN-LÖF

Mia Andersén-Löf doktorerar i teologi och är studentpräst vid Campus Allegro i Jakobstad.

I dag hoppas hon att solen går ner över en lite medmänskligare värld än igår.

Ett tips till dig som vill visa din nästa mer kärlek är, som med många bra förändringar, att göra en liten grej varje dag.

#bönetwitter

Värm mig, så att jag också kan älska som du, Gud. Gör mig trygg, så att jag vågar mig in i mötet med det okända. Amen.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Mia Andersén-Löf.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Sam. 24:9–12, 17–21

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 3:11–18

EVANGELIUM
Matt. 5:43–48

Fjortonde söndagen efter pingst. Temat är ”Vår nästa”.

PSALMFÖRSLAG

190, 485, 274, 489 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

CITAT

”Egentligen är det konstigt att kärnfamiljens värden så ofta hävdas som om de vore kristendomens absoluta kärna. Jesus själv såg uppenbarligen ett annat slags mänskliga sammanhang som viktigare än köttsliga släktband. Han identifierade sig inte med rättrogna välmående familjer utan med de hungerande, törstande, fattiga, sjuka, fångslade.”

Maria Küchen i **Söndagarna**.

KALENDERN 8–14.9

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 10.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.
On 13.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 10.9 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Granström, Kopperoinen, Satomaa. Tillsammans med Länsi-Turunmaan suomalainen seurakunta.
Korpo kapellförsamling:
Sö 10.9 kl. 15: Gudstjänst i Norrkata kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 10.9 kl. 11: Gudstjänst i Houtskär kyrka, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 10.9 kl. 13: Gudstjänst i Iniö kyrka, Vuola.

ÅBO

Sö 10.9:
– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Mullo Danielsson. Barnhörna. Kyrkkaffe
– kl 16: Mässa, S:t Karins kyrka. Mullo, Danielsson. Kyrkkaffe
ons. 13.9:
– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem
– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia.
to. 14.9:
– kl 9–11.30: Familjecafé, Aurelia
– kl 11: Knattekyrka, Aurelia. Wikstedt, Danielsson, Niemelä
– kl 18: Bönegruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

14 sö e pingst 10.9: Gudstjänst kl 12. Märten Andersson och Johanna Evenson

JOMALA

To 07.09 kl. 19.00: Meditativ sång H Lax
Sö 10.09. kl. 11.00: Högmässa, Styrstadskören, St Olofs kyrkokör, dragspelsgrupp, S Ång, E-H Hansen, S Wine, J Boholm-Saarinen
Sö 10.09 kl. 12.00: Inskrivning i skriftskolan i Olofsgården S Ång, S Wine

MARIEHAMN

FR 08.09 kl. 9–18: Förhandsröstning i Pastorskansliet, Östra Esplanadgatan 6.
Sö 10.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans, J-E K, G K, damkören Magnificat. Kyrkkaffe.
Sö 10.09 kl. 12.00–20: VALDAG (kyrkoherdevalet) i S:t Görans kyrka.
TO 14.09 kl. 09.00: Från och med idag kan du hämta biljetter till Mark Levengood (02.10 kl. 19.00) i pastorskansliet, vardagar kl. 9–15.
TO 14.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans, J-E K, J D.
TO 14.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris: 7€. Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 10.9 kl. 19.00: Kvällsmässa i Sunds kyrka. Carolina Lindström, Marina Saponova. <http://sund-vardoforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

On 6.9 kl. 19: Sommarsamling på Strandhyddan, tal av Olof Jern, sång av Gerbykvartetten, dir. Göran Stenlund. Programledning: Guy Kronqvist. Kaffepaus.
Sö 10.9 kl. 11: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
FR 8.9: Föräldra-barngruppen i Kstads förs.hem startar. Alla fredagar kl 10.
LÖ 9.9 kl 18: Källmässa i Dagsmark bönehus, Engström, Martikainen
SÖ 10.9 kl 10: Gudstjänst i Lfjårds kyrka, Engström, Martikainen
SÖ 10.9 kl 12: Högmässa i Sideby kyrka, Engström, Martikainen.
Efteråt fest för 70-åringarna på Jonnsborg med mat, kaffe och tårta.
SÖ 10.9 kl 18: Gudstjänst i Kstads förs.hem, Engström, Martikainen
MÅ 11.9 kl 19: Diskussionsgrupp för män i Kstads förs.hem
TI 12.9 kl 13: Missionssyfoöreningen i Sideby diakonikansli
ON 13.9 kl 17.30: Svampkurs på Jonnsborg med Martaförbundet och Västanstugan Primula

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
FR 8.9 kl 10–12 Föräldra-barngrupp startar i Arken.
FR 8.9 kl 19: Kyrkogårdsvandring vid Närpes kyrka.
Sö 10.9 kl 12: Gudstjänst Lövdahl, S.Lindén.
Må 11.9 kl 16.45: Finska junior startar i Arken.
On 13.9 kl 18: Kyrkans barnstimme för 4–6 åringar samt junior för barn i åk 1–6 startar i Norrnäs bönehus.
Kom ihåg: att anmäla för kyrklunchen efter högmässan 24.9, anmäl senast 15.9 till kansliet tel. 2204200.
Övermark
Sö 10.9 kl 8.30: Vandring från Valsbergs byagård.
Sö 10.9 kl 10: Vandrings- och byagudstjänst i Valsbergs byagård, Jakobsson, Rosengård.
On 13.9 kl 10: Bön i förs.hemmet.
Pörtom
Lö 9.9 kl 19: Konsert i kyrkan.
Sö 10.9 kl 18: Gudstjänst Sundqvist, S.Lindén.
Må 11.9 kl 12.45: Minor för åk 1–2 startar i förs.hemmet.
On 13.9 kl 18: Finska gruppen i förs.hemmet, Sundqvist.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 10.9 kl. 14: Gudstjänst, Englund, Brunell.

KORSHOLM

To 7.9: Diakonimottagningen stängd.
kl 18: Inskription för Musikskolans elever som har enskild undervis-

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Pålitlig kvinnlig tandläkare önskar hyra lägenhet i centrala Helsingfors. Tel: +35841-5440663

29-årig man, rökfri och icke husdjursägare, söker billig etta att hyra i Åbo fr.o.m oktober. 050 5616516 eller andreas.fagerholm88@hotmail.com

Två vänner med stadig inkomst letar efter hyreslägenhet (60+m2) i centrala Helsingfors. Kontakta gärna för mer information. Niklas 0405153759

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Liten möblerad etta á 300 e i Esbo centrum för rökfri studerande. Tel. 09-8054212.

Gaius-stiftelsens bostad 2r+kök, 54,5 m2 i Munksnäs. Hyra 950 €/mån, inkl.vatten och el. Rökning & husdjur ej tillåtna. Tfn 040 569 1131

1 rum + k+balkong i Ulrikasborg. Utsikt mot trädgårdsluk innegård. Hyra 830 €/mån. Tel: 040-5247048

Uthyras 2 rum á 500 € i 88 m2 lägenhet på Brändö 500 m från bl a Metron át 2 skötsamma och rökfria studeranden. Ledigt från 1.9. Huset har just haft rörsanering så badrum och kök är helt nya. Be närmare uppgifter per e post ullakyrklund@hotmail.com eller telefon 040 524 0748.

Tvåa 59m2, i Kastu, Åbo cykelväg till Åbo Akademi 2,5 km. Hyra: 650 €/mån Tel: 0400-367022

DIVERSE

Pigg pensionärsfru från Hagalund önskar hjälp till i hemmet hos en äldre person. Goda referenser. Vänligen ring Eva 040-5834506

BSS 125 år 14.10.17

Forna elever och lärare!
Anmälan senast 15.9. till jubileums- och kamratfest.
Info www.bjss.fi/BSS125 eller 02-6348800.

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

ARVS- OCH FAMILJEJURIDIK

Bouppteckningar, arvskiten, testamenten m.m.

Aktia Bank Abp
Private Banking
Juridiska tjänster
Helsingfors ,tfn 010 247 6313*
Vasa, tfn 010 247 5185*

*Via fast linje 8,35 cent/samtal + 6,00 cent/min., från mobiltelefon 8,35 cent/samtal + 17,17 cent/min.

Aktia

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET

Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

B ENKVIST

HUS | SPISAR | TALOT | TULISUJAT

Byggnadsservice

B. Enkvist Ab

Byvägen 201, Bosund
Tel. +35850 4918 409
Email. info@benkvist.com

KM Roofing

050 572 1214 050 568 9549
Lagervägen 9 A 7
65610 KÖRSKOLM
www.kmroofing.fi

- Plåtslageri • Maskinfalsade Plåttak
- Fönterplåt/Plåtister • Taksäkerhetsprodukter
- Inplåtning av skorstenar • Skräddarsydda lösningar enligt kundens behov

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

• Ekologiskt vårdshus
• Café och mötes-tjänster
• Möjlighet till hel- el. halvpension

www.boxvardshus.fi VÄLKOMMEN!

90% av våra produkter är ekologiska och närproducerade!

Spjutsundsvägen 103
01190 Box (Sibbo) ☎ 050 592 4255

TRELLEBORG TÄTNINGAR
för dörrar - fönster...

GUMMI-JÄRVINEN AB

Remmar, remakvior, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannehjul, lyftbälten, tejp.
Tegelbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6288
www.kumi-jarvinen.com

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

KONTAKTOR OY AB

Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik

(06) 317 7900

Köpes antikviteter
i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen
Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

folkhälsan
kompetens - engagemang - omsorg

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

Blomsterfonden, Helsingfors 044 333 1628
Brummerska hemmet, Helsingfors 040 749 4194
Kristinagården, Helsingfors 050 575 88 99
Seniorhemmet, Helsingfors 050 400 2078
Silviahemmet, Helsingfors 044 722 4567
Grupphem, Vanda 050 330 5237
Villa Rosa, Raseborg 044 788 6041
Gemenskapsboende i Seniors, Raseborg 044 788 6041

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.

www.folkhalsan.fi/bo

Må bra på Spa i Pärnu:

- * 23-30.9 (8 dgr)
- * 6-11.10 (5,5 dgr)
- * 11-18.11 (8 dgr)
- * 11-22.11 (12 dgr)
- * 17-22.11 (5,5 dgr)
- * 2-6.12 (5 dgr)

Riga * 23-26.9 (4 dgr)

Info & bokning: 0443 13 14 15
info@lindelltravel.fi
www.lindelltravel.fi

GL LINDELL TRAVEL

CoachCompanion
We change the world!

Väntar du på rätt tillfälle, rätt tid?

NU ÄR DET DAGS?

- Vill du bli en inspirerande ledare, tränare, lärare?
- Behöver du motivation och energi för att orka?
- Springer du i ett ekorrhjul och kommer inte ur?
- Har du en dröm du vill förverkliga?
- Har du ett mål du vill uppnå?
- Vill du bli professionell coach enligt ICF?

Vi hjälper dig!

Kom med på vår diplomutbildning i coaching start i Solvalla 9-10.10.2017, Norrvalla 22-23.9.2017, Helsingfors 3-4.10.2017, Mariehamn vinter 17/18 - VÄLKOMMEN!

Kontakta oss gärna: info@coachcompanion.fi eller tel 050 381 4737
Läs mera på coachcompanion.fi eller positivelife.fi

NÄGONTING ROLIGT ATT SE FRAMMOT, BOKA DIN RESA NU!

Budapest 6-9.12.2017
Kom och njuta av den härliga julstämningen!
Pris: 599€/person
Busstransport från Västnyland till Helsingfors-Vanda flygfält t/r ingår!

Dagskryssningar till Tallinn:
- 7.10 : specialpris från 71€/person
- 6.12 "den traditionella", pris 83€/person
Bussen med under hela resan!

23h-kryssning från Åbo 18.10
Specialerbjudande:
-från 67€/person, familjepris fr. 204€
Måltider och busstransport ingår!

Ring, skicka e-post eller kom in!
<http://karjaa.matkahaukka.com>
e-mail: karis@matkahaukka.com
Resefönster Ab / Resehaukka
Tel.019-2782800
Köpmansgatan 4 10300 Karis

Populära produkter från Saltbutiken.se

Problem med andningen?

DSI Saltinhalator
Testa du också. Flera tusen nöjda kunder kan inte ha fel!

Problem med andning eller hosta?
- Att inhalera bergsalt har hjälpt mig, säger Henry Jansson.
Under många år kunde Henry Jansson, 74, knappt gå upp ur sängen på morgonen på grund av andningssvårigheter. Han lider av astma, KOL och allergi. Redan efter en vecka kändes det lättare att andas, säger han.

Inte tid att bli förkyld!
- Jag håller mig frisk tack vare DSI Saltinhalator, säger Alexandra Schauman. Som professionell konsttäkerska som turnerar med ishower världen över är hon ständigt på resande fot. Jag inhalerar saltluft varje dag, säger Alexandra. -Tack vare den klarar jag mig undan svåra förkylningar och influenser.

Saltluft bra för luftvägarna Lindring kan bl.a. fås vid pollenallergi, kroniska och akuta besvär i luftvägarna och förkylning.

Hälsoduschen - ett rent under!

- Bra mot psoriasis och eksem
- Lindrar klåda i hårbotten
- Mjuk och härlig duschstråle
- Renar vattnet från klor, kalk och tungmetaller
- Antibakteriell och har alkalisk effekt

Magnesiumolja - spraya bort din värk! Nyhet!

- Magnesiumspray absorberas genom huden
- Lindrar muskel- & nervvärk
- Fyller på magnesiumnivåerna, hjälper calciumupptaget
- Bra för hjärta och kärl

Beställ på internet eller via telefon
www.saltbutiken.se
Tel. +46 390 41800

INKAST FREDRIK PORTIN

Plats för tillit

HUR MYCKET jag än skulle vilja undfly det, så kan jag inte undvika att låta så kallade "terroråd" påverka hur jag fungerar i vardagen. Det gäller särskilt nu när ett sådant dåd drabbat Åbo, min hemstad under störs-ta delen av mitt vuxna liv.

Terrorn har kommit för nära, och jag skäms för att säga det, men efter händelsen märker jag att jag inte kan låta bli att granska vissa av mina medmänniskor med en misstänksam blick. Jag kan inte låta bli att tänka: Tänk om han som går där vill skada mig. Jag kan inte låta bli att se imaginära knivar i handen på "främlingen".

Nu vet jag att sannolikheten att någon till exempel skulle sticka en kniv i mig eller köra över mig med en paketbil är minimal. Jag vet att i det stora hela är incidenten i Åbo och dylika dåd trots allt sällsynta.

Jag vet att min oro är orimlig och även i någon mån orättvis mot alla dem som inte vill något annat än att leva i fredlig samexistens med mig och andra. Allt detta vet jag, men trots det försvinner inte min oro.

Dylika dåd bryter upp min normala vardag och sår ett frö av misstänksamhet.

JAG TROR att ett av de främsta brotten dylika dåd gör är att rubba tilliten vi har till våra medmänniskor. I regel tror vi inte att någon vill göra oss illa. Det skulle aldrig falla oss in att ens reflektera över det. Vår livserfarenhet visar oss att vi kan lita på att den som vi möter på gatan eller den som kör förbi i en paketbil vill oss väl. Men jag har berövats en sådan grundläggande tillit till min medmänniska.

"Jag tror att ett av de främsta brotten dylika dåd gör är att rubba tilliten vi har till våra medmänniskor."

Tyvär står andra redo att ersätta tilliten med tal om nationell säkerhet och utvisningar. Min (och andras) misstänksamhet inför främlingens närvaro föder nämligen sådana röster i samhället som arbetar för vissa medmänniskors utanförskap. Dessa röster försöker lura mig att tro att min misstänksamhet är berättigad. De vill normalisera den och göra den till en del av min nya vardag. De vill inte lindra den, utan vill utnyttja den för att stänga nationsgränser för främlingar.

För att jag ska kunna göra motstånd mot sådana destruktiva röster behöver jag en plats där jag, tillsammans med dem som nu är offer för min misstänksamhet, kan mötas i kärlek. Jag behöver en plats där jag kan lära mig att åter se främlingen som min broder eller syster. En plats som föder tillit, inte misstänksamhet. Jag behöver kyrkan, som visar mig vad sann gemenskap innebär.

JAG BER att Gud, den nådige och kärleksfulla, ska stöda och trösta alla hemma i Åbo. Jag ber att han ska befria oss alla från vår fruktan och ge kraft att skapa en levande gemenskap.

Jag ber att vi alla ska finna platser där vi kan mötas som medmänniskor – platser för tillit.

Fredrik Portin är präst som försöker bli teolog.

UNGA DROGER

En tung och svår sits

Föräldrar, släktingar och vänner står bedrövade inför det som händer. Den maktlöshet och sorg vi känner vänder vår livsglädje till hopplöshet.

Drogmissbruket har blivit en farsot, ett mörker där de unga går under. Och ingen ljusning eller snar bot kan skönjas i våra svåra stunder.

"Hur har det blivit så här i världen? Är det vår likgiltighet som tagit över? Väljer de unga droger för färden när vi inte ger den välgång de behöver?"

Hur har det blivit så här i världen? Är det vår likgiltighet som tagit över? Väljer de unga droger för färden när vi inte ger den välgång de behöver? Problemet är nog mer komplicerat. Det går ondska i vår kalla tidstrender.

Det är den, inte de unga

som planerat, att hemskeer utan förvarning händer.

Att kämpa mot makter av denna kaliber kräver en satsning på ädlare värden – löna ont med gott, även om det svider, det är vi som ska vara solsken i världen!

HÅKAN STRENG
Jakobstad

PÅ BILDEN till vänster syns kyrkorna på Santorini i Lidl's tappning och på bilden till höger som de ser ut i verkligheten.

Lidl raderade kors på kyrkor

Vackra bilder från den grekiska ön Santorini ska hjälpa till att sälja grekisk yoghurt för livsmedelskedjan Lidl. Men korsen som finns på kyrkorna på bilderna som livsmedelskedjan använder får inte vara kvar. De har re-

digerats bort digitalt, vilket en belgisk kund upptäckte och klagade över.

Samma bilder finns också på förpackningar som säljs i Finland.

Lidl själva förklarar de raderade korsen med att man

inte vill vara exkluderande. – Vi undviker att använda religiösa symboler för att vi inte vill vara exkluderande, säger Lidl.

Lidl skickade ut ett pressmeddelande där man bad om ursäkt.

– Vår mening var aldrig att chockera, vi undviker religiösa symboler på våra produkter för att bibehålla neutralitet när det gäller religion, och om detta fall har uppfattats på ett annat sätt så ber vi om ursäkt.

SENASTE HELG firades diakonvigning och välsignelse av ungdomsarbetsledare i Borgå. På bakre raden: Jenny Åkerlund, Timo Sentzke, Kristina Örn, Henrika Lemberg, Ella-Mari Es-selström. Nedre raden: Sara George, Frida Laakso, Susanne Blomqvist, Emma Mård, Ida Kallström, Anne Bjurbäck och Natascha Kanckos.

Hösten närmar sig och kanske din trädgård behöver tas hand om eller du är i behov av en fönstervättning men inte orkar/har tid själv?! Jessica's Hjälpande Hand erbjuder en hjälpande hand till både privatpersoner och företag. Behöver ni hjälp med städning, barnpassning, fönstervätt, bakning till kalas/fest, trädgårdsarbete, gräsklippning, trimning eller annat? Jag säljer även presentkort av mina tjänster! Ge en gåva till någon du bryr dig om.
Ring Jessica, 040-360 7953
epost: jessicashjalpandehand@gmail.com

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer.

Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

BYGGENTREPRENADER • PLANERING • ÖVERVAKNING

- Bygglovsplanering
- Konstruktionsplanering
- Konsultuppdrag
- Övervakning av projekt
- Nybyggnationer
- Renoveringar

MBS
MASTER BUILDING SOLUTIONS

MBS • Industrivägen 4, 66100 Malax • Tel. 045-1660083

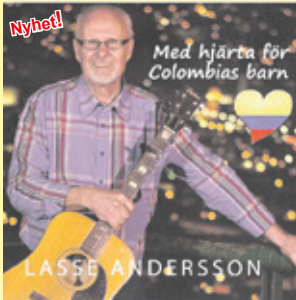
Hagaro Pensionärshem i Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.
Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216 anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

Du får en extra gåva på köpet då du köper en CD skiva

Nyhet!
Med hjärta för Colombias barn
LASSE ANDERSSON
Jag är ej ensam, Kärlek vid som oceaner, Om jag kan hjälpa någon, Nu är min synd förlåten,
sammanlagt 20 sånger
 CD 20€

Nyhet!
Min framtid är i Herrens händer, Det finns kraft, Frid underbar Frid, Evighetens morgon, Välsignelsen
sammanlagt 17 sånger
 CD 20€

Nyhet!
Nära dej
Fiskebäcksflickorna
Min Gud är verklig, Jag har en vän, Han ger mig kärlek, Du som gjorde vår värld så vacker, Jag vill leva nära
sammanlagt 18 sånger
 CD 20€

Nyhet!
Ska du vara med?
Sjung Halleluja, Jesus här är jag sänd mej, Jag på Jesus helt förtröstar, Barnår och ungdomsvår, Förunderlig nåd
sammanlagt 19 sånger
 CD 20€

Nyhet!
Tacksamhet
Syskonen Andersson från Ödesbög
Jag aldrig har ångrat, O sällhet stor, O hur saligt, På en avlägsen höjd, Det ska komma en dag
sammanlagt 21 sånger
 CD 20€

Nyhet!
Sextetten
Vilken vän vi har i Jesus, Jag skall aldrig tvivla mer, I Herrens händer,
sammanlagt 13 sånger
 CD 20€

Alla Tiders kortpaket med 40 st. nya kort.
Du får 20 st extra kort på köpet
Grattis, barn, djur, tankvärda ord, bibelspråk
Ditt pris 22€

94 sidor **2,00€**

Kulspetspennor

st. Var dag är en sällsam gåva
 st. Blott en en dag
å 1,30€/st. 4 st. å 5€

247 sidor **8,50€**

"Kommer du ihåg sjukhuset, Colton?" frågade Sonja. "Ja, mamma, jag kommer ihåg", sa han. "Det var där som ånglarna sjöng för mig".
En liten pojkes häpnadsväckande berättelse om sitt besök i himlen
 247 sidor **8,50€**

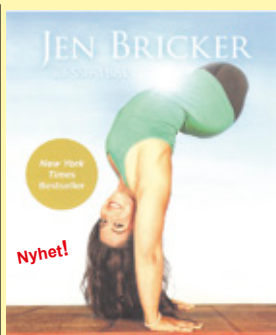
Trevliga och omtäckta Askar med 60 st. kort med text å 9,90€/st. Erbjudande under september välj 3 st för 19,90€

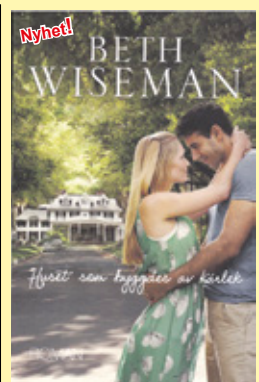
Nyhet!
I den helige Ande och I Eld
Erkki Hietanen
I Erkki Hietanens bok behandlas ett bibliskt ämnesområde, som han anser kommit alltmer i skymundan under senare år. Författaren anser sig inte komma med någon "helt ny uppenbarelse", men att det som en gång blev uppenbart för Guds församling, behöver fräschas upp.
 124 sidor **15,00€**

Nyhet!
NATURLIGT ÖVERNATURLIG
ANDY CROFT
Boken tar upp de viktigaste och mest spännande frågorna med stor passion och handfasta råd och insikter. Boken är sprängfyllt med bibliska och personliga historier, och en utmärkt resurs för alla som vill ta steget ut ur sin bekvämlighetszon och in i äventyret.
 218 sidor **23,00€**

Nyhet!
JEN BRICKER
INGENTING ÄR OMÖJLIGT
FÖRORD AV NICE VOICIC
Jen Bricker föddes utan ben. Chockade och utan möjlighet att ta hand om henne lämnades hon bort av sina biologiska föräldrar. I hennes nya adoptivfamilj följde man en enkel regel: "Säg aldrig Jag kan inte". snart upptäckte man att det inte fanns några omständigheter som den lilla men dynamiska tjej inte kunde besegra. Varken rullskridskor, volleyboll, tävlingsgymnastik eller att snurra i sidenband tio meter upp i luften var något hinder för Jen.
 207 sidor **24,90€**

Nyhet!
BETH WISEMAN
Brooke har bara älskat en man, hennes nu avlidne make. Owen försöker hämta sig efter en smärtsam skilsmässa. Kan ett märkligt hus föra dem tillsammans och ge dem en andra chans i kärlek?
Brooke Holloway lever ensam med sina två barn i den charmiga småstaden Smithville i Texas. Hon försörjer sig och barnen genom att driva sin familjs järnvaruhandel.
 391 sidor **25€**

NYA BÖCKER

Guds nåd sådan den verkligen är
164 sidor 19,50€

Två män i en gammal by.
Holger Nilsson
107 sidor 19,50€

Vi sänder varorna portofritt i september!

Nyhet!
Planera ditt äktenskap innan du planerar ditt bröllop.
Önskar du att du vet vad du ger dig in på när du går fram i kyrkan för att säga ja? Nu, med boken **Vad jag önskar jag vetat innan vi gifte oss**, så kan du det
 154 sidor **18€**

Sänd in din beställning till Sven-Erik Syrén's förlag, Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo tfn. 06-345 0190, 050-301 6598, sven-erik.s@hotmail.com

Namn: _____
Adress: _____
Tel: _____
10 dagars betalningstid, faktura kommer med.

Himlen finns på riktigt. Det är inte bara en vacker saga om en stad ovan molnen, som man kan läsa om i Bibeln utan en fysisk plats som i allra högsta grad är en verklighet. Vi är många som kan berättas om att livet inte tar slut när kroppen upphör att fungera. Det är ungefär som när den där skylten med texten "Fortsättning följer" dyker upp i slutet av ett intressant och spännande TV-program. Det finns en fortsättning på tillvaron när det jordiska livet tar slut.
Boken innehåller vanliga svenskars egna berättelser om hur det är att besöka andra sidan.
 Inbunden 128 sidor 24,90€

Pingstkyrkan i Särkimo Maxmo
Lördag 9 september kl 18.00
Sång o. musik av
Lisbeth o. Jan-Erik Wenman
tal av **Erkki Hietanen**
Syrén's bokförlag utkommer med NY bok. "I den helige Ande och I ELD" av Erkki Hietanen
Servering, bokbord
Hjärtligt Välkommen!

VÖRÅ NORRVALLA, Auditoriet
Söndag 10 september kl. 14
Ett 15-tal Dragspelare och musiker i Tro Hopp och Kärlek
Sång: **Lisbeth & Jan-Erik, Rolf, Elisabeth & Evald, Sven-Erik m.fl**
Tal: **Erkki Hietanen**
Servering, bokbord.
Lunch i restaurangen Elsas kök fr.kl.12
Engsbo Charter Bus från Övermalax kl 11.30 Bygdegården o Bränno 11.40, Vasa stadshuset kl 12 Vörå kl 12.40
Pris 30€/person
Ring Syrén 050-301 6598

Syrén's Bokhandel i Maxmo 13 år
Öppet onsdag 27 september kl. 14-18
Många fina erbjudande.
Alla kunder får en gratis gåva
Bjuder vi på kaffe & dopp!
Hjärtligt Välkommen!

En predikant skulle tala i en stad han aldrig förut hade besökt. Väl framme ville han posta ett brev och frågade en pojke var postkontoret låg. Pojken förklarade vägen, predikanten tackade och sade: "Om du kommer till församlingshuset i kväll kan du höra mig berätta för alla hur man kommer till himlen. Pojken svarade: "Jag tror inte att jag kommer. Du hittar ju inte ens till posten."